ព្រះរាជក្រម

នស/រកម/១២០៦/០២៩

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្ដេចព្រះបរមនាថ នរោត្ដម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ដ្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្ដិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ដ្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤ ស្ដីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្ដីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២១ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្ដីពីការបង្កើតក្រសួងបរិស្ថាន
- បានទ្រង់យល់ សេចក្ដីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយរបស់សម្ដេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ស្ដីពីការអនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចូលរួមលើពិធីសារកាតាហេហ្សណាស្ដីពីជីវសុវត្ថិភាព ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី ២៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៦ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី៥ នីតិកាលទី ៣ និងដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង ដោយគ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយ ហើយដែលមានសេចក្ដីទាំងស្រុងដូចតទៅនេះ ៖

ច្បាប់
ស្តីពី
ការអនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចូលរួម លើពិធីសារកាតាហ្សេណាស្តីពីជីវសុវត្ថិភាព

មាត្រា ១.-

អនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចូលរួមលើពិធីសារកាតាហ្សេណាស្តីពីជីវសុវត្ថិភាព ដែលធ្វើនៅទីក្រុងម៉ុងរ៉េអាល់ នៃប្រទេសកាណាដា នាថ្ងៃទី ២៩ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០០ ហើយដែលមានអត្ថបទទាំងស្រុង ភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

មាត្រា ២.-

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបន្តរាល់នីតិវិធីដើម្បីអនុវត្តពិធីសារនេះ ។

រាជធានីភ្នំពេញថ្ងៃទី ២២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៦

ក្នុងព្រះបរមនាម និងតាមព្រះរាជត្រាស់បង្គាប់

ពរ/ល.០៦១២.៥៣៤

ប្រមុខរដ្ឋស្តីទី

ហត្ថលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ

ជា ស៊ីម

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ

សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ហត្ថលេខា

ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន

ហត្ថលេខា

ម៉ុក ម៉ារ៉េត

លេខ : ៤៨៤ ច.ល

ដើម្បីចម្លងចែក

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី [illegible] ខែ [illegible] ឆ្នាំ២០០៦

[illegible]

[illegible]

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លេខ:...៧៣...[illegible]. ៥៧៨

សេចក្តីថ្លែងហេតុ
នៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់
ស្តីពី
ការអនុម័តយល់ព្រមលើពិធីសារកាតាហ្សេណាស្តីពីជីវសុវត្ថិភាព

ពិធីសារកាតាហ្សេណាស្តីពីជីវសុវត្ថិភាពបានរៀបចំឡើង និងអនុម័តដោយសន្និសីទនៃភាគីផុះកិច្ចសន្យា នៅថ្ងៃទី ២៧ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០២។ ពិធីសារនេះមានគោលបំណងការពារជីវៈចម្រុះ ឱ្យរួចផុតពីគ្រោះថ្នាក់ ដែលបង្កដោយសរីរាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលជាលទ្ធផលនៃបច្ចេកវិទ្យាទំនើប។ ពិធីសារនេះ បានបង្កើតនូវបែបបទព្រមព្រៀងជូនព័ត៌មានជាមុន ដែលធ្វើការធានាថាប្រទេសនីមួយៗត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានចាំបាច់សម្រាប់ធ្វើសេចក្តីសម្រេចមុននឹងឯកភាពនាំចូលសរីរាង្គកាយបែបនេះទៅក្នុងទឹកដីរបស់ខ្លួន។

ពិធីសារនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយយោងតាមមាត្រា១៩ កថាខ័ណ្ឌ៣និង៤ នៃមាត្រា១៧ និង១៨ នៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីជីវៈចម្រុះ ដែលព្រះរាជាណាចក្រយើងបានក្លាយជាសមាជិក នៅថ្ងៃទី ៩ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ១៩៩៥ រួចមកហើយ។ ពិធីសារនេះមាន ៤០ មាត្រា ហើយនិងមានប្រទេសជាង ៥០ បានផ្តល់សច្ចានុម័តរួចហើយ។

-ហេតុអ្វីបានជាចាំបាច់ចូលរួមពិធីសារកាតាហ្សេណាស្តីពីជីវសុវត្ថិភាពនេះ? ហេតុផលមានច្រើនដែលទាក់ទងនឹងផ្លូវច្បាប់ និងផលប្រយោជន៍ ÷

១-នយោបាយ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានចូលជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីជីវៈចម្រុះ ដែលពិធីសារកាតាហ្សេណាស្ថិតនៅក្រោមអនុសញ្ញានេះ។ យោងតាមមាត្រា៩នៃអនុសញ្ញាស្តីពីជីវៈចម្រុះ ប្រទេសយើងត្រូវតែបំពេញកាតព្វកិច្ចក្នុងការរៀបចំផែនការនយោបាយ ដើម្បីគ្រប់គ្រងជីវសុវត្ថិភាព និងបច្ចេកវិទ្យា។ ក្រោយមកយោងតាមអនុសាសន៍សន្និសីទភាគីចុះកិច្ចសន្យា បានសំណូមពរឱ្យប្រទេសដែលចូលជាភាគីនៃអនុសញ្ញានេះស្តីពីជីវៈចម្រុះ ចុះហត្ថលេខា ឬផ្តល់សច្ចាប័នដល់ពិធីសារកាតាហ្សេណាស្តីពីជីវសុវត្ថិភាពឱ្យបានឆាប់។

២-ផលប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច

-ការពារផលិតផលកសិកម្ម សត្វ និងរុក្ខជាតិក្នុងស្រុក ដើម្បីកុំឱ្យមានការឈ្លានពានដោយផលិតផលសរីរាង្គកាយកែច្នៃរស់ និងសរីរាង្គកាយកែច្នៃដែលនាំចូលពីខាងក្រៅ និងបង្កឱ្យមានការប៉ះពាល់ប្រភេទក្នុងស្រុក ។

-ទទួលជំនួយពីអង្គការមូលនិធិបរិស្ថានពិភពលោក ដើម្បីរៀបចំក្របខ័ណ្ឌជីវសុវត្ថិភាពជាតិ ក្នុងការទប់ស្កាត់គ្រោះថ្នាក់ ដែលបណ្តាលមកពីគ្មានការត្រួតពិនិត្យត្រឹមត្រូវ ឬការតាមដានការនាំចូលផលិតផល សរីរាង្គកាយកែច្នៃរស់ និងសរីរាង្គកាយកែច្នៃមកពីក្រៅប្រទេស ។

-បណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីរាជការលើមុខវិជ្ជាពាក់ព័ន្ធ ឬសមត្ថភាពស្ថាប័ន ក្នុងការគ្រប់គ្រងសរីរាង្គកាយកែច្នៃរស់ និងសរាង្គកាយកែច្នៃ ដូចជាការវាយតម្លៃហានិភ័យ និងគ្រប់គ្រងហានិភ័យ ។

-ដើរទាន់និន្នាការពិភពលោក និងតំបន់លើវិស័យជីវៈចម្រុះ និងការគ្រប់គ្រងជីវសុវត្ថិភាព ។

៣-សមាហរណកម្មអន្តរជាតិ

-កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីខាងផ្នែកកសិកម្ម និងរុក្ខា ដែលរៀបចំឡើង នៅថ្ងៃទី២៨-២៩ ឆ្នាំ ១៩៩៩ នៅប្រទេសប្រ៊ុយណេ បានសំណូមពរឱ្យប្រទេសនីមួយៗ បង្កើតអាជ្ញាធរទទួលខុសត្រូវកែតម្រូវលើសេនេទិច ។ អង្គប្រជុំក៏បានឯកភាពលើគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការវាយតម្លៃគ្រោះថ្នាក់បណ្តាលមកពីសរីរាង្គកាយកែសម្រួលសេនេទិចទាក់ទងនឹងផ្នែកកសិកម្ម ។ តែទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយក៏គោលការណ៍នេះ ពុំទាន់មានប្រសិទ្ធភាពលើច្បាប់នេះឡើយ ។

៤-ផលប្រយោជន៍ផ្សេងៗទៀតដែលមិនអាចវាស់វែងបាន ដែលប្រទេសកម្ពុជាយើងនឹងទទួលពីការចូលជាសមាជិកនៃពិធីសារនេះ ដូចជាការពង្រឹងសមត្ថភាពផ្នែកស្ថាប័ន និងប្រព័ន្ធសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងសរីរាង្គកាយកែច្នៃរស់ជាដើម ។

អាស្រ័យសេចក្តីដូចបានទូលថ្វាយ និងជម្រាបជូនខាងលើ សូមរដ្ឋសភាមេត្តាពិនិត្យ និងអនុម័តសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីការអនុម័តយល់ព្រមលើពិធីសារកាតាហ្សេណាស្តីពីជីវសុវត្ថិភាពនេះ ដោយអនុគ្រោះ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃ ១៤ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៥

ហ៊ុន សែន

ពិធីសារកាតាហ្សេណា ស្តីពីជីវសុវត្ថិភាពនៃអនុសញ្ញាស្តីពីជីវៈចំរុះ

ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ :

ជាភាគីនៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីជីវៈចំរុះ យោងទៅតាមអនុសញ្ញានេះ ។

បានឃើញមាត្រាទី ១៩ ក្នុងឃ្លាទី ៣ និងទី៤ ហើយនឹងមាត្រាទី ៨ (g) និងទី ១៧នៃអនុសញ្ញានេះ ។

បានឃើញសេចក្តីសំរេច II/៥ នៃសន្និសីទភាគីអនុសញ្ញាទាំងអស់ ដើម្បីធ្វើការកែសំរួលពិធីសារ ស្តីពីជីវសុវត្ថិភាព នៅថ្ងៃទី ១៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៩៥ ដោយផ្តោតការយកទុកដាក់ជាពិសេសទៅលើចលនាឆ្លងដែននៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលជាលទ្ធផលនៃបច្ចេកវិទ្យាទំនើប ហើយអាចបង្កអោយមានឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានដល់ការអភិរក្ស និងនិរន្តរភាពនៃការប្រើប្រាស់ធនធានជីវៈចំរុះ ដែលកំណត់ចេញសំរាប់ធ្វើការពិចារណាទៅលើនីតិវិធីសមស្របសំរាប់ការព្រមព្រៀងដែលជូនព័ត៌មានជាមុន ។

ដោយធ្វើការអះអាងជាថ្មីឡើងវិញនូវវិធានការណ៍ការពារដែលមាននៅក្នុងគោលការណ៍ទី ១៥ នៃសេចក្តីប្រកាស Rio ស្តីពីបរិស្ថាន និងការអភិវឌ្ឍន៍ ។

ដោយយល់ដឹងពីការរីកចំរើននៃជីវបច្ចេកវិទ្យាទំនើប និង ការកើនឡើងនូវការព្រួយបារម្ភរបស់សាធារណៈពីឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានទៅលើធនធានជីវៈចំរុះ និងសុខភាពមនុស្ស ។

ដោយទទួលស្គាល់ថា ជីវបច្ចេកវិទ្យាទំនើបមានអត្ថប្រយោជន៍យ៉ាងច្រើនសំរាប់មនុស្សលោក ប្រសិនបើត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយមានវិធានការណ៍សុវត្ថិភាពត្រឹមត្រូវសំរាប់បរិស្ថាន និងសុខភាពមនុស្ស ។

ដោយទទួលស្គាល់ផងដែរនូវសារៈសំខាន់ដល់ប្រភពមជ្ឈមណ្ឌលដើមកំណើតរបស់មនុស្សលោក និងមណ្ឌលសេនេទិច ចំរុះ

ដោយដឹងថាសមត្ថភាពនៃប្រទេសជាច្រើននៅមានកំរិត ជាពិសេសប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីដោះស្រាយគ្រោះថ្នាក់មកពីធម្មជាតិ និងកំរិតនៃគ្រោះថ្នាក់ធំៗដែលបណ្តាលមកពីសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ។

ដោយទទួលស្គាល់ថាកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្ម និងកិច្ចព្រមព្រៀងបរិស្ថានត្រូវមានទំនាក់ទំនងគ្នាទៅវិញទៅមក ដើម្បីសំរេចអោយបាននូវការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ។

ដោយកត់សំគាល់ផងដែរថា ពិធីសារនេះនឹងមិនត្រូវបានបកស្រាយទៅលើការផ្លះបញ្ជាំងនូវការផ្លាស់ប្តូរសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចនៃ ភាគីចុះកិច្ចសន្យានៅក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិដែលមានស្រាប់ ។

ដោយយល់ឃើញថា រាល់ចំនុចដែលបានរៀបរាប់ខាងលើនេះ ពុំមានបំណងដាក់ពិធីសារនេះអោយរណបទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិដទៃទៀតទេ ។

ភាគីចុះកិច្ចសន្យាបានឯកភាពខាងក្រោម :

មាត្រានី ១

គោលបំណង

អនុលោមទៅតាមវិធានការណ៍ប្រុងប្រយ័ត្នដែលចែងនៅក្នុងគោលការណ៍ទី១៥ នៃសេចក្តីប្រកាសទីក្រុង Rio ស្តីពីបរិស្ថាន និងការអភិវឌ្ឍន៍ គោលបំណងនៃពិធីសារនេះ គឺដើម្បីរួមវិភាគទានក្នុងការធានាកំរិតការពារឱ្យបានសមស្រប នៅក្នុងការផ្ទេរ ការគ្រប់គ្រង និងការប្រើប្រាស់ឱ្យមានសុវត្ថិភាពនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលជាលទ្ធផលនៃជីវបច្ចេកវិទ្យាទំនើប ដែលអាចនាំមកនូវផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់ការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាពនូវធនធានជីវៈចំរុះដោយគិតគូរអំពីគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្ស និងជាពិសេសផ្តោតការចាប់អារម្មណ៍សំខាន់ទៅលើចលនាឆ្លងដែនផងដែរ ។

មាត្រានី ២

លក្ខខណ្ឌទូទៅ

១. ភាគីនីមួយៗនៃពិធីសារអន្តរជាតិនេះ ត្រូវប្រកាន់យកនូវវិធានការច្បាប់ គ្រប់គ្រងសមស្រប និងចាំបាច់ និងវិធានការណ៍ផ្សេងៗទៀត ដើម្បីប្រតិបត្តិកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនដែលមានចែងនៅក្នុងពិធីសារនេះ ។

២. ភាគីត្រូវធានាថា ការអភិវឌ្ឍន៍ ការគ្រប់គ្រង ការដឹកជញ្ជូន ការប្រើប្រាស់ ការផ្ទេរ និងការបញ្ចេញនូវសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងការពារ ឬ ការកាត់បន្ថយគ្រោះថ្នាក់ដល់ជីវៈចំរុះ ដោយត្រូវគិតគូរពីគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្សផងដែរ ។

៣. ពុំមានចំនុចណាមួយនៅក្នុងពិធីសារនេះ ប៉ះពាល់ទៅលើអធិបតេយ្យភាពដែនសមុទ្ររបស់រដ្ឋទាំងអស់ដែលបានបង្កើតឡើងដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់អន្តរជាតិនោះទេ ហើយសិទ្ធិអធិបតេយ្យភាព និងដែនសមត្ថកិច្ចដែលរដ្ឋទាំងនោះមានបញ្ជាក់នៅក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចផ្តាច់មុខ (Exclusive Economic Zone) របស់ខ្លួន និងកិច្ចការពារទ្វីបរបស់គេដោយផ្អែកទៅតាមច្បាប់អន្តរជាតិ ព្រមទាំងការប្រើប្រាស់សិទ្ធិ និងសេរីភាពក្នុងការធ្វើចរាចរផ្លូវទឹក និងផ្លូវអាកាសរបស់ប្រទេសនីមួយៗ ដូចមានចែងក្នុងច្បាប់អន្តរជាតិ និងបានឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងច្បាប់អន្តរជាតិពាក់ពន្ធ័នានា ។

៤. គ្មានចំនុចណាមួយនៃពិធីសារនេះ ត្រូវបានបកស្រាយថាជាការដាក់កំហិតសិទ្ធិរបស់ភាគីណាមួយក្នុងការចាត់វិធានការណ៍ការពារបន្ថែមនៃការប្រើប្រាស់ និងការអភិរក្សជីវៈចំរុះដោយនិរន្តរភាពច្រើនជាងការអំពាវនាវដែលបញ្ជាក់ក្នុងពិធីសារនេះទេ ចែងថាវិធានការណ៍នេះគឺស្របទៅនឹងគោលបំណង និង "ខ " នៃពិធីសារនេះ ហើយអនុលោមទៅនឹងកាតព្វកិច្ចដទៃទៀតរបស់ភាគីផ្សេងទៀតដែលស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់អន្តរជាតិ ។

៥. ភាគីទាំងអស់ត្រូវបានជំរុញឱ្យធ្វើការពិចារណាឱ្យបានសមស្របទៅលើជំនាញដែលមានស្រាប់ ឧបករណ៍ ច្បាប់ និងការងារដែលអនុវត្តក្នុងវេទិការអន្តរជាតិ រួមជាមួយនឹងសមត្ថកិច្ចនៅក្នុងផ្នែកគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្ស ។

មាត្រានី ៣

ការប្រើប្រាស់ពាក្យ

សំរាប់គោលបំណងនៃពិធីសារនេះ :

១. " **សន្និសីទភាគី** " មានន័យថាជាសន្និសីទនៃភាគីទាំងអស់ដែលចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងអនុសញ្ញា ។

២. " **ព្រំដែននៃការប្រើប្រាស់** "មានន័យថាជាការប្រើប្រាស់ណាមួយ ដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងឧបករណ៍ សំភារៈតំឡើង ការផ្ទុក ឬរចនាសម្ព័ន្ធរូបសាស្ត្រទាក់ទងទៅនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលត្រូវបានត្រួតពិនិត្យដោយវិធានការណ៍ច្បាស់លាស់ ដែលកាត់បន្ថយយ៉ាងសាកសិទ្ធនូវការប៉ះពាល់ផ្ទាល់ជាមួយសារពាង្គកាយនោះ និងប៉ះពាល់លើបរិស្ថានខាងក្រៅ ។

៣. " **ការនាំចេញ** " មានន័យថាចលនាឆ្លងដែនអន្តរជាតិពីភាគីមួយទៅភាគីមួយទៀត ។

៤. " **អ្នកនាំចេញ** " មានន័យថានីតិបុគ្គល ស្ថិតនៅក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចនៃភាគីចុះកិច្ចសន្យានាំចេញ ដែលជាអ្នកចាត់ចែងធ្វើការនាំចេញនូវសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ។

៥. " **ការនាំចូល** " មានន័យថាចលនាឆ្លងដែនអន្តរជាតិ ពីភាគីមួយទៅភាគីមួយទៀត

៦. " **អ្នកនាំចូល** " មានន័យថានីតិបុគ្គលណាមួយ ដែលស្ថិតនៅក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចនៃភាគីចុះកិច្ចសន្យានាំចូល ដែលជាអ្នកចាត់ចែងធ្វើការនាំចូលនូវសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ។

៧. " **សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់** " មានន័យថាសារពាង្គកាយរស់ដែលមានផ្ទុកនូវសារធាតុសេនេទិចថ្មី ទទួលយកតាមរយៈការប្រើប្រាស់ជីវបច្ចេកវិទ្យាទំនើប ។

៨. " **សារពាង្គកាយរស់** " មានន័យថាអង្គជីវៈចំរុះទាំងឡាយណា ដែលមានសមត្ថភាពក្នុងការផ្ទេរ ឬ ផលិតឡើងវិញនូវសារធាតុសេនេទិច រួមទាំងសារពាង្គកាយដែលមិនអាចបន្តពូជបាន វីរុស និងវីរូអ៊ីត ។

៩. " **ជីវបច្ចេកវិទ្យាទំនើប** " មានន័យថាការអនុវត្តនូវ :

ក) បច្ចេកទេសអាស៊ីតនុយក្លេអ៊ិចអាំងវីត្រូ (In-vitro nucleic acid techniques) រួមមានការប្រមូលផ្តុំនូវអាស៊ីតឌីអុកស៊ីរីបូនុយក្លេអ៊ិក (DNA) និងការចាក់អាស៊ីតនុយក្លេអ៊ិចដោយផ្ទាល់ទៅក្នុងកោសិកា ឬសរីរាង្គ ។

ខ) ការលាយចូលគ្នានៃកោសិកាដែលមិនមែនជាគ្រួសារតែមួយ ដែលមានលទ្ធភាពយកឈ្នះនូវការផលិតឡើងវិញតាមលក្ខណៈរូបសាស្ត្រធម្មជាតិ ឬ ឧបសគ្គប្រមូលផ្តុំ ហើយដែលមិនមែនជាបច្ចេកទេសប្រើប្រាស់នៅក្នុងការបង្កាត់ ពូជ ឬ ការជ្រើសរើសតាមរបៀបបុរាណនោះទេ ។

១០. " **អង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់** " ជាអង្គការបង្កើតដោយឯករាជ្យនៅក្នុងតំបន់ ដែលសមាជិករបស់វាបានផ្ទេរសមត្ថកិច្ចទាក់ទងនឹងអភិបាលកិច្ចទៅពិធីសារនេះ ហើយដែលបានផ្តល់អំណាចត្រឹមត្រូវតាមនីតិវិធីដើម្បីចុះហត្ថលេខា ផ្តល់សច្ចាប័ន ការទទួលយក ការយល់ព្រម ឬការចូលជាសមាជិកអនុលោមតាមបែបផ្ទៃក្នុង ។

១១. " **ចលនាឆ្លងដែន** " ជាចលនានៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ពីភាគីមួយទៅភាគីមួយទៀត ការពារសំរាប់គោលបំណងនៃមាត្រាទី ១៧ និង ២៤ ចលនាឆ្លងដែន គ្របដណ្តប់ដល់ចលនារវាងភាគីចុះកិច្ចសន្យា និងភាគីមិនចុះកិច្ចសន្យា ។

មាត្រាទី ៤

វិសាលភាព

ពិធីសារនេះត្រូវអនុវត្តនិចំពោះចលនាឆ្លងដែន ការស្នាក់បណ្តោះអាសន្ន ការគ្រប់គ្រង និងការប្រើប្រាស់សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលអាចបង្កឱ្យមានផលប៉ះពាល់អាក្រក់លើការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាពនៃជីវៈចំរុះ ដោយគិតគូពីគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្សផងដែរ ។

មាត្រាទី ៥

ផ្នែកឱសថកម្ម

ថ្វីបើមានចែងនៅក្នុងមាត្រាទី៤ ខាងលើ និងដោយពុំបណ្តាលឱ្យប៉ះពាល់ទៅនឹងសិទ្ធិនៃភាគីណាមួយទាក់ទងនឹងបញ្ហាសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់មុននឹងធ្វើសេចក្តីសំរេចលើការនាំចូល ពិធីសារនេះ មិនត្រូវអនុវត្តចំពោះចលនាឆ្លងដែននៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលជាឱសថសំរាប់មនុស្សដែលត្រូវបានកំណត់ដោយកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ ឬ អង្គការអន្តរជាតិនានា ។

មាត្រាទី ៦

ការដឹកជញ្ជូនបណ្តោះអាសន្ន និងព្រំដែននៃការប្រើប្រាស់

១. ថ្វីបើមានចែងនៅក្នុងមាត្រាទី៤ ខាងលើ និងដោយពុំបណ្តាលឱ្យប៉ះពាល់ទៅនឹងសិទ្ធិនៃភាគីណាមួយលើការដឹកជញ្ជូនបណ្តោះ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យការដឹកជញ្ជូននៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ឆ្លងកាត់ដែនដីរបស់ភាគីនោះ និងដើម្បីជូនព័ត៌មានដល់ប្រព័ន្ធការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មាននៃជីវសុវត្ថិភាព សេចក្តីសំរេចរបស់ភាគីនោះទាក់ទងនឹងមាត្រាទី ២ កថាខ័ណ្ឌទី ៣ ស្តីពីការដឹកជញ្ជូនបណ្តោះអាសន្នតាមដែនដីខ្លួននូវនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ណាមួយ " ខ " នៃពិធីសារនេះទាក់ទងទៅនឹងបែបបទព្រមព្រៀងជូនព័ត៌មានជាមុន មិនត្រូវបានអនុវត្តលើការដឹកជញ្ជូនបណ្តោះអាសន្ន សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ។

២. ថ្វីបើមានចែងនៅក្នុងមាត្រាទី៤ ខាងលើ និងដោយពុំបណ្តាលឱ្យប៉ះពាល់នឹងសិទ្ធិនៃភាគីណាមួយក្នុងការដឹកជញ្ជូនបណ្តោះអាសន្នលើរាល់សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់លើការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់មុននឹងធ្វើសេចក្តីសំរេចលើការនាំចូល និងដើម្បីកំណត់បទដ្ឋានសំរាប់ព្រំដែននៃការប្រើប្រាស់នៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន " ខ " នៃពិធីសារនេះទាក់ទងទៅនឹងបែបបទព្រមព្រៀងជូនព័ត៌មានជាមុន មិនត្រូវអនុវត្តលើចលនាឆ្លងដែននៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ចំពោះព្រំដែននៃប្រើប្រាស់ដែលត្រូវបានអនុវត្តស្របទៅតាមបទដ្ឋានស្តង់ដាររបស់ភាគីនាំចូល ។

មាត្រាទី ៧

ការអនុវត្តន៍បែបបទព្រមព្រៀងជូនព័ត៌មានជាមុន

១. យោងមាត្រាទី៥ និង ៦ បែបបទព្រមព្រៀងជូនព័ត៌មានជាមុនក្នុងមាត្រាទី ៨ ១០ និង ១២ ត្រូវអនុវត្តឱ្យបានមុនចលនាឆ្លងដែនដោយចេតនាដំបូងនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ សំរាប់ការនាំចូលដោយចេតនាទៅក្នុងបរិស្ថានរបស់ភាគីនាំចូល ។

២. " ការនាំចូលដោយចេតនាទៅក្នុងបរិស្ថាន " ក្នុងកថាខណ្ឌ័ទី ១ ខាងលើ មិនយោងលើសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់សំរាប់ការប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ជាចំណីអាហារ ចំណីសត្វ ឬ សំរាប់ការកែច្នៃ ។

៣. មាត្រាទី ១១ ត្រូវអនុវត្តមុនចលនាឆ្លងដែនដំបូងនៃសារពាង្គកាយរស់ដែលកែច្នៃ សំរាប់ការប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ជាចំណីអាហារ ចំណីសត្វ ឬ សំរាប់ការកែច្នៃ ។

៤. បែបបទព្រមព្រៀងជូនព័ត៌មានជាមុន មិនត្រូវអនុវត្តចំពោះចលនាឆ្លងដែនដោយចេតនានៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងសេចក្តីសំរេចនៃសន្និសីទភាគី ដែលជាកិច្ចប្រជុំរវាងភាគីទាំងអស់ដែលចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ មិនទំនងជាមានផលប៉ះពាល់អាក្រក់លើការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាពនៃជីវៈចំរុះ ព្រមទាំងគិតគូពីគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្សផងដែរ ។

មាត្រាទី ៨

ការជូនព័ត៌មាន

១. ភាគីនាំចេញ ត្រូវជូនព័ត៌មាន ឬតំរូវឱ្យអ្នកនាំចេញធ្វើលិខិតជូនព័ត៌មានជាលាយលក្ខណ៏អក្សរដល់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចជាតិនៃភាគីនាំចូលមុននឹងមានចលនាឆ្លងដែនដោយចេតនានៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រាទី៧ កថាខណ្ឌ័ទី ១ ។ ការជូនដំណឹងនេះយ៉ាងហោចណាស់ត្រូវមានព័ត៌មាន ដូចដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ១ ។

២. ភាគីនាំចេញត្រូវធានាថា មានតំរូវការផ្លូវច្បាប់ដើម្បីភាពត្រឹមត្រូវនៃព័ត៌មានផ្តល់ជូនដោយអ្នកនាំចេញ ។

មាត្រាទី ៩
ការបញ្ជាក់នៃការទទួលសេចក្តីជូនព័ត៌មាន

១. ភាគីនាំចូលត្រូវបញ្ជាក់ពីការទទួលសេចក្តីជូនព័ត៌មានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីអ្នកជូនដំណឹង នៅក្នុងរយៈពេល ៩០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីទទួលលិខិតនោះ ។

២. ការបញ្ជាក់នៃការទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងនោះត្រូវបរិយាយពី :

ក. កាលបរិច្ឆេទនៃការទទួលសេចក្តីជូនព័ត៌មាន

ខ. ថាតើសេចក្តីជូនព័ត៌មាននេះមាន (Prima Facie) ព័ត៌មានដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រាទី ៨ ដែរឬទេ

គ. ថាតើដំណើរការនេះស្របទៅនឹងក្របខណ្ឌច្បាប់ក្នុងប្រទេសនៃភាគីនាំចូល ឬ ស្របទៅនឹងបែបបទមានចែង នៅក្នុងមាត្រាទី ១០ ដែរឬទេ ។

៣. ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ក្នុងប្រទេសយោងទៅនឹងកថាខណ្ឌទី ២ (គ) ខាងលើ ត្រូវតែស្របទៅនឹងពិធីសារនេះ ។

៤. ការខកខាននៃភាគីនាំចូលដើម្បីបញ្ជាក់ពីការទទួលសេចក្តីជូនព័ត៌មាន មិនត្រូវផ្តល់បញ្ជាក់ពីការឯកភាពរបស់ភាគីនោះ ទៅនឹងចលនាឆ្លងដែនដោយចេតនាទេ ។

មាត្រាទី ១០
បែបបទធ្វើសេចក្តីសំរេច

១. រាល់សេចក្តីសំរេចទាំងឡាយ ដែលបានធ្វើឡើងដោយភាគីនាំចូលត្រូវអនុលោមទៅតាមមាត្រាទី ១៥ ។

២. ភាគីនាំចូលត្រូវជូនព័ត៌មានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដល់អ្នកជូនព័ត៌មាន (Notifier) ក្នុងរយៈពេលដែលមានចែង នៅក្នុងមាត្រាទី៩ ថាតើចលនាឆ្លងដែនដោយចេតនាអាចដំណើរការបានដែរឬទេ :

ក. បន្ទាប់ពីភាគីនាំចូល បានផ្តល់ការឯកភាពជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ

ខ. បន្ទាប់ពីរយៈពេលមិនតិចជាង ៩០ថ្ងៃ ដោយពុំមានការឯកភាពជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។

៣. នៅក្នុងរយៈពេល ២៧០ថ្ងៃ នៃកាលបរិច្ឆេទនៃការទទួលសេចក្តីជូនព័ត៌មាន ភាគីនាំចូលត្រូវទាក់ទងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅអ្នកជូនព័ត៌មាន និងទៅការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាព នូវសេចក្តីសំរេចយោងទៅលើកថាខ័ណ្ឌទី ២ ខាងលើ ចំពោះ :

ក. ការអនុញ្ញាតឱ្យនាំចូលដោយមាន ឬគ្មានលក្ខខ័ណ្ឌ រួមទាំងវិធីដែលសេចក្តីសំរេច នឹងអនុវត្តចំពោះការនាំចូលជាបន្តបន្ទាប់នៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដូចគ្នា ។

ខ. ហាមឃាត់ការនាំចូល

គ. សំណើសុំព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធបន្ថែម អនុលោមទៅតាមក្របខណ្ឌច្បាប់ក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួន ឬឧបសម្ព័ន្ធទី ១ ។ ក្នុងការគណនាពេលវេលាដែលភាគីនាំចូលនឹងត្រូវឆ្លើយតបទៅវិញចំនួនថ្ងៃដែលភាគីត្រូវរង់ចាំទទួលព័ត៌មានបន្ថែមដែល ទាក់ទងនោះ មិនត្រូវរាប់បញ្ចូលឡើយ ឬ

ឃ. ផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នកជូនព័ត៌មានថា រយៈពេលដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌនេះ ត្រូវពន្យាពេលត្រឹមរយៈពេលកំណត់ច្បាស់លាស់ ។

៤. លើកលែងតែក្នុងករណីដែលមានការឯកភាពគ្មានលក្ខខ័ណ្ឌ សេចក្តីសំរេចក្នុងកថាខ័ណ្ឌ ៣ ខាងលើ ត្រូវបញ្ជាក់ពីហេតុផលដោយមានមូលដ្ឋានច្បាស់លាស់ ។

៥. ការខកខានដោយភាគីនាំចូលធ្វើទំនាក់ទំនងពីសេចក្តីសំរេចរបស់ខ្លួនក្នុងរយៈពេល ២៧០ថ្ងៃ នៃកាលបរិច្ឆេទនៃការទទួលសេចក្តីបញ្ជាក់នោះ មិនត្រូវឆ្លុះបញ្ចាំងពីការឯកភាពទៅនឹងចលនាឆ្លងដែនដោយចេតនានោះទេ ។

៦. ការខ្វះភាពច្បាស់លាស់ខាងវិទ្យាសាស្ត្រ ដោយសារតែព័ត៌មាន និងចំណេះដឹងវិទ្យាសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធមិនគ្រប់គ្រាន់ទាក់ទងទៅនឹងវិសាលភាពនៃឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានរបស់សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់មកលើការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាពនៃជីវៈចំរុះក្នុងប្រទេសភាគីនាំចូល ដោយគិតគូរពីគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្សផង មិនត្រូវរារាំងភាគីនោះក្នុងការធ្វើសេចក្តីសំរេចសមស្របចំពោះការនាំចូលនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ក្នុងបញ្ហាដូចបានកំណត់ក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ៣ ខាងលើ ដើម្បីជៀសវាង ឬកាត់បន្ថយអប្បបរមានូវផលប៉ះពាល់អាក្រក់ ។

៧. សន្និសីទភាគីបំរើឱ្យកិច្ចប្រជុំរវាងភាគីទាំងអស់នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំដំបូង ត្រូវសំរេចលើបែបបទ និងយន្តការដែលសមស្រប ដើម្បីជួយសំរបសំរួលការធ្វើសេចក្តីសំរេចដោយភាគីនាំចូល ។

មាត្រាទី ១១
នីតិវិធីនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ជាអាហារ ចំណីសត្វ ឬសំរាប់ការកែច្នៃ

១. ភាគីដែលធ្វើសេចក្តីសំរេចចុងក្រោយលើការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក រួមទាំងការដាក់លក់ នៅលើទីផ្សារនូវសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលអាចពាក់ព័ន្ធនឹងចលនាឆ្លងដែនសំរាប់ការប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ជាអាហារ ចំណីសត្វ ឬសំរាប់ការកែច្នៃ ត្រូវជូនព័ត៌មានដល់ភាគីទាំងអស់ តាមរយៈការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាពក្នុងរយៈពេល ១៥ថ្ងៃនៃការធ្វើសេចក្តីសំរេចនោះ ។ ព័ត៌មាននេះយ៉ាងហោចណាស់ត្រូវមានព័ត៌មាន ដែលបានកំណត់នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ២ ។ ភាគីនោះត្រូវផ្តល់ឯកសារចំលងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅស្ថាប័នបង្គោលជាតិរបស់ភាគីនីមួយៗ ដែលផ្តល់ព័ត៌មានដល់ លេខាធិការដ្ឋានជាមុនថាខ្លួនពុំអាចទំនាក់ទំនងទៅការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាពបានឡើយ ។ " ខ " នេះ នឹងមិនអនុវត្តចំពោះសេចក្តីសំរេចណាដែលទាក់ទងទៅនឹងការប្តឹងឡើយ ។

២. ភាគីដែលធ្វើសេចក្តីសំរេចទាក់ទងនឹងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើ ត្រូវធានាថាមានតំរូវការផ្លូវច្បាប់សំរាប់ភាពត្រឹមត្រូវនៃព័ត៌មានដែលផ្តល់ដោយអ្នកស្នើសុំ ។

៣. ភាគីណាក៏ដោយអាចស្នើសុំព័ត៌មានបន្ថែមពីអជ្ញាធរដូចដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌ(ខ)ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ២ ។

៤. ភាគីណាក៏ដោយអាចធ្វើសេចក្តីសំរេចលើការនាំចូលសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ សំរាប់ប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ជាអាហារ ចំណីសត្វ ឬ សំរាប់ការកែច្នៃ នៅក្រោមក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ក្នុងស្រុកដែលស្របទៅនឹងគោលបំណងរបស់ពិធីសារនេះ ។

៥. ភាគីនីមួយៗត្រូវផ្តល់ឱ្យការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាព នូវឯកសារចំលងនៃច្បាប់បរិធានជាតិ និងគោលការណ៍ណែនាំទាំងឡាយដែលអាចអនុវត្តចំពោះចលនាឆ្លងដែននៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ សំរាប់ការប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ជាអាហារ ចំណីសត្វ ឬ សំរាប់ការកែច្នៃ ។

៦. ភាគីប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ឬភាគីដែលមានវិស័យសេដ្ឋកិច្ចអន្តរកាល ដោយគ្មានក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ក្នុងស្រុកស្របទៅនឹងកថាខ័ណ្ឌទី ៤ ខាងលើ និងដោយស្ថិតនៅក្រោមការអនុវត្តនីនៃដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន អាចប្រកាសតាមរយៈ

ការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាពនូវសេចក្តីសំរេចរបស់ខ្លួន មុនការនាំចូលលើកដំបូងនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ សំរាប់ការប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ជាអាហារ ចំណីសត្វ ឬសំរាប់ការកែច្នៃ ដែលព័ត៌មានត្រូវបានផ្តល់អោយនៅក្នុង កថាខណ្ឌទី១ ខាងលើ នឹងត្រូវបានរៀបចំដោយផ្អែកលើ :

ក. ការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់ ដែលអនុវត្តដោយយោងទៅលើឧបសម្ព័ន្ធទី ៣ និង

ខ. សេចក្តីសំរេចធ្វើឡើងនៅក្នុងពេលវេលាកំណត់មិនលើសពី ២៧០ថ្ងៃ ។

៧. ការខកខានដោយភាគីមិនបានផ្តល់ព័ត៌មាន ស្តីពីសេចក្តីសំរេចរបស់ខ្លួនទៅតាមកថាខណ្ឌទី ៦ ខាងលើ មិនត្រូវបញ្ជាក់ពីការឯកភាព ឬ ការបដិសេធរបស់ខ្លួនចំពោះការនាំចូលនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ មានបំណងសំរាប់ការប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ជាអាហារ ចំណីសត្វ ឬសំរាប់ការកែច្នៃ ប្រសិនបើបានបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ដោយភាគីនោះ ។

៨. ការខ្វះភាពច្បាស់លាស់ខាងវិទ្យាសាស្ត្រច្បាស់លាស់ ដោយសារតែចំណេះដឹង និងព័ត៌មានវិទ្យាសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធមិនគ្រប់គ្រាន់ទាក់ទងទៅនឹងវិសាលភាពនៃឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានរបស់សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់លើការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាពនៃជីវៈចំរុះនៅក្នុងប្រទេសជាភាគីនាំចូល ដោយគិតគូរពីគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្សផងដែរ មិនត្រូវរារាំងដល់ភាគីនោះក្នុងការធ្វើសេចក្តីសំរេចសមស្របលើការនាំចូលនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ សំរាប់ការប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ជាអាហារ ចំណីសត្វ ឬសំរាប់ការកែច្នៃ ដើម្បីជៀសវាង ឬកាត់បន្ថយឱ្យបានអប្បបរមានូវផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននោះ ។

៩. ភាគីណាក៏ដោយ អាចបង្ហាញនូវតំរូវការជំនួយហិរញ្ញវត្ថុ និងបច្ចេកទេស និងការកសាងសមត្ថភាព ស្តីពីសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ សំរាប់ការប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ជាអាហារ ចំណីសត្វ ឬ សំរាប់ការកែច្នៃ ។ ភាគីទាំងអស់ត្រូវសហប្រតិបត្តិការគ្នាដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតំរូវការទាំងនេះ ដោយយោងទៅលើមាត្រាទី ២២ និង ២៨។

មាត្រាទី ១២
ការត្រួតពិនិត្យសេចក្តីសំរេចឡើងវិញ

១. នៅពេលណាក៏ដោយភាគីនាំចូល បានព័ត៌មានថ្មីអំពីផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាពនៃជីវៈចំរុះ និងដោយគិតគូរពីគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្សផងនោះ អាចពិនិត្យកែសំរួល និងធ្វើការផ្លាស់ប្តូរសេចក្តីសំរេចទាក់ទងនឹងចលនាឆ្លងដែនដោយចេតនានេះ។ ករណីបែបនេះ ក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃ ភាគីនោះ ត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានទៅអ្នកជូនព័ត៌មានដែលបានបញ្ជាក់ពីលើកមុនលើចលនាឆ្លងដែននៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់នូវសេចក្តីសំរេចនេះ ព្រមទាំងការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មានជីវសុត្ថិភាពផងដែរ ហើយនឹងបង្ហាញពីហេតុផលនៃសេចក្តីសំរេចនេះ ។

២. ភាគីនាំចេញ ឬអ្នកជូនព័ត៌មាន អាចស្នើសុំអោយភាគីនាំចូលធ្វើការពិនិត្យកែសំរួលសេចក្តីសំរេចដែលបានធ្វើឡើងរួច ដោយអនុលោមទៅតាមមាត្រាទី ១០ ដែលភាគីនាំចេញ ឬអ្នកជូនព័ត៌មានពិចារណាថា :

ក. ការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងកាលៈទេសៈដែលបានកើតឡើងនោះ អាចជះឥទ្ធិពលដល់លទ្ធផលនៃការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់ ដែលសេចក្តីសំរេចមានមូលដ្ឋានលើ ឬ

ខ. ព័ត៌មានវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកទេសពាក់ព័ន្ធបន្ថែមនោះអាចយកមកប្រើការបាន ។

៣. ភាគីនាំចូល ត្រូវឆ្លើយតបជាលាយលក្ខណ៍អក្សរចំពោះសំណើបែបនោះនៅក្នុងរយៈពេល ៩០ ថ្ងៃ និងបញ្ជាក់ពីហេតុផលចំពោះសេចក្តីសំរេចចិត្តរបស់ខ្លួន ។

៤. ភាគីនាំចូលដោយមានសមត្ថកិច្ចក្នុងការសំរេច អាចទាមទារអោយធ្វើការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់ចំពោះការនាំចូលក្រោយៗទៀត ។

មាត្រាទី ១៣
នីតិវិធីសាមញ្ញ

១. ដោយមានតែវិធានការណ៍សមស្របត្រូវបានអនុវត្តដើម្បីធានានូវសុវត្ថិភាពនៃចលនាឆ្លងដែនចេតនា នៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់អនុលោមទៅតាមគោលបំណងនៃពិធីសារនេះ ភាគីនាំចូលអាចជូនព័ត៌មានជាមុនទៅការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាព :

ក. ករណីដែលក្នុងនោះចលនាឆ្លងដែនដោយចេតនាទៅភាគីនោះ អាចកើតឡើងស្របពេលដែលចលនានេះត្រូវបានជូនព័ត៌មានទៅភាគីនាំចូលនោះ និង

ខ. ការនាំចូលនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ទៅភាគីនោះ លើកលែងពីបែបបទព្រមព្រៀងជូនព័ត៌មានជាមុន ។
ការជូនព័ត៌មាននៅក្នុងអនុកថាខណ្ឌ (ក) ខាងលើ អាចប្រើចំពោះសកម្មភាពដូចគ្នាក្រោយទៀតទៅលើភាគី ដដែល ។

២. ព័ត៌មាន ដែលទាក់ទងទៅនឹងចលនាឆ្លងដែនដោយចេតនា ដែលនឹងត្រូវផ្តល់អោយក្នុងការជូនព័ត៌មានយោងនឹងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើ ត្រូវតែជាព័ត៌មានដែលបានបញ្ជាក់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ។

មាត្រាទី ១៤
ការចាត់ចែង និងកិច្ចព្រមព្រៀងពហុភាគី តំបន់ និងទ្វេភាគី

១. ភាគីទាំងអស់ អាចចុះកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី តំបន់ និងពហុភាគី និងការរៀបចំចាត់ចែងទាក់ទងទៅនឹងចលនាឆ្លងដែនចេតនានៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ស្របទៅនឹងគោលបំណងនៃពិធីសារនេះ និងកិច្ចព្រមព្រៀង និងការរៀបចំចាត់ចែង ដែលមិនបណ្តាលអោយកំរិតនៃការការពារទាបជាងកំរិតការពារផ្តល់ដោយពិធីសារនេះ ។

២. ភាគីទាំងអស់ត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក តាមរយៈការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាពនូវរាល់កិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី តំបន់ និងពហុភាគី និងការរៀបចំចាត់ចែងដែលភាគីនោះបានធ្វើមុន ឬក្រោយពីកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាធរមានរបស់ពិធីសារនេះ ។

៣. " ខ " នៃពិធីសារនេះ នឹងមិនប៉ះពាល់ដល់ចលនាឆ្លងដែនចេតនា ដោយអនុលោមទៅតាមកិច្ចព្រមព្រៀង និងការរៀបចំចាត់ចែងដែលធ្វើឡើងរវាងភាគីនៃកិច្ចព្រមព្រៀង ឬការរៀបចំចាត់ចែងទាំងនោះទេ ។

៤. ភាគីទាំងឡាយ អាចកំណត់ថាច្បាប់ប្រទេសរបស់ខ្លួន ត្រូវអនុវត្តដោយអនុលោមទៅតាមការនាំចូលជាក់ស្តែងទៅក្នុងប្រទេសនោះ ហើយត្រូវជូនព័ត៌មានទៅការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាព អំពីសេចក្តីសំរេចរបស់ខ្លួន ។

មាត្រាទី ១៥
ការវាយតំលៃពីគ្រោះថ្នាក់

១. ការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់ ដែលបានអនុវត្តដោយអនុលោមទៅតាមពិធីសារនេះ ត្រូវរៀបចំធ្វើឡើងក្នុងគោលដៅវិទ្យាសាស្ត្រ ដោយអនុលោមតាមឧបសម្ព័ន្ធទី ៣ និងត្រូវគិតគូរពីបច្ចេកទេសវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់ ។ ការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់បែបនេះ ត្រូវផ្អែកលើព័ត៌មានដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រាទី ៨ និងភស្តុតាងវិទ្យាសាស្ត្រដែលអាច យកជាការបានផ្សេងទៀតដើម្បីវាយតំលៃពីផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃសារពាង្គកាយរស់ដែលកែច្នៃ ទៅលើការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាពនៃជីវៈចំរុះ ព្រមទាំងគិតគូរពីគ្រោះថ្នាក់ទៅលើសុខភាពមនុស្សផងដែរ ។

២. ភាគីនាំចូលត្រូវទាមទារថា ការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់ត្រូវបានអនុវត្តចំពោះសេចក្តីសំរេច នៅក្នុងមាត្រា ទី ១០ ។ ភាគីនេះអាចទាមទារអោយអ្នកនាំចេញអនុវត្តនូវការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់នេះ ។

៣. ការចំណាយនៃការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់ ត្រូវចេញដោយអ្នកជូនព័ត៌មានប្រសិនបើភាគីចូលទាមទារដូច្នេះ ។

មាត្រាទី ១៦

ការគ្រប់គ្រងគ្រោះថ្នាក់

១. ភាគីទាំងអស់ ដោយផ្អែកលើមាត្រាទី ៨ (ខ)នៃអនុសញ្ញានេះ ត្រូវបង្កើត និងរក្សានូវយន្តការ វិធានការណ៍ និងយុទ្ធសាស្ត្រសមស្រប ដើម្បីគ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យគ្រោះថ្នាក់ដែលបានកំណត់នៅក្នុង " ខ" នៃការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់របស់ពិធីសារនេះ ទាក់ទងនឹងការប្រើប្រាស់ ការគ្រប់គ្រង និងចលនាឆ្លងដែននៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ។

២. វិធានការណ៍ផ្អែកលើការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់ត្រូវបានដាក់កំហិតដើម្បីទប់ស្កាត់ផលប៉ះពាល់អាក្រក់នៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ទៅលើការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តភាពនៃជីវៈចំរុះ ដោយគិតគូរផងដែរពីគ្រោះថ្នាក់ទៅលើសុខភាពមនុស្សនៅក្នុងទឹកដីនៃភាគីនាំចូល ។

៣. ភាគីនីមួយៗ ត្រូវចាត់វិធានការណ៍អោយបានសមស្របដើម្បីទប់ស្កាត់សកម្មភាពឆ្លងដែនអចេតនានៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ រួមទាំងវិធានការណ៍តំរូវអោយមានការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់ដែលនឹងត្រូវអនុវត្តឱ្យបានមុនអនុញ្ញាតឱ្យបញ្ចេញលើកដំបូងនូវសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ។

៤. ដោយមិនពាក់ព័ន្ធទៅនឹងកថាខ័ណ្ឌទី ២ ខាងលើ ភាគីនីមួយៗ ត្រូវខិតខំខ្លាំងដើម្បីធានាថាសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ទោះជាត្រូវបាននាំចូល ឬអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងស្រុកក៏ដោយ បានដាក់ឱ្យឆ្លងកាត់រយៈពេលនៃការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងម៉ត់ចត់ដែលស្មើគ្នាទៅនឹងវដ្តនៃជីវិត ឬរយៈពេលនៃការផលិត មុនពេលដាក់ប្រើប្រាស់ ។

៥. ភាគីទាំងឡាយត្រូវសហប្រតិបត្តិការដើម្បី :

ក. កំណត់សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ឬកំណត់លក្ខណៈពិសេសនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលអាចបង្កឱ្យមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានទៅលើការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាពនៃជីវៈចំរុះ ព្រមទាំងគិតគូរពីគ្រោះថ្នាក់ដល់ សុខភាពមនុស្សផងដែរ ។

ខ. ចាត់វិធានការណ៍អោយបានសមស្រប ដែលទាក់ទងទៅនឹងការថែរក្សានៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ឬលក្ខណៈពិសេសរបស់វា ។

មាត្រាទី ១៧

ចលនាឆ្លងដែនអចេតនា និងវិធានការណ៍បន្ទាន់

១. ភាគីនីមួយៗ ត្រូវចាត់វិធានការណ៍អោយបានសមស្រប ដើម្បីជូនព័ត៌មានដល់ប្រទេសរងគ្រោះ និងប្រទេសទទួលរងគ្រោះខ្លាំង ការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាព និងអង្គការអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ នៅពេលទទួលដំណឹងពីការកើតឡើងក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ដែលនាំឱ្យ ឬអាចនាំអោយមានចលនាឆ្លងដែនដោយអចេតនានៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលទំនងជាមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដល់ការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាពនៃជីវៈចំរុះ ព្រមទាំងគិតគូរពីគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្សនៃប្រទេសនោះផងដែរ ។

២. ភាគីនីមួយៗ ត្រូវជូនព័ត៌មានទៅការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាព មិនយឺតជាងកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាធរមាននៃភាគីនោះក្នុងពិធីសារនេះ នូវព័ត៌មានលំអិតដែលពាក់ព័ន្ធ ដែលកំណត់អាស័យដ្ឋានទំនាក់ទំនងដើម្បីទទួលព័ត៌មានចែងក្នុងមាត្រានេះ ។

៣. ព័ត៌មានទាំងឡាយ ដែលមាននៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះរួមបញ្ចូល :

ក. ព័ត៌មានទាក់ទងដែលអាចទទួលបាន ស្តីពីបរិមាណប៉ាន់តំលៃរួច និងបុគ្គលិកលក្ខណៈនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ។

ខ. ព័ត៌មានស្តីពីកាលៈទេសៈ និងកាលបរិច្ឆេទសំរាប់ការបញ្ចេញ និងការប្រើប្រាស់នៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់នៅក្នុងភាគីជាដើមកំណើតនៃសារពាង្គកាយនោះ ។

គ. ព័ត៌មានដែលអាចទទួលបាន អំពីផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាពនៃជីវៈចំរុះ និងគិតគូរពីគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្សផងដែរ ព្រមទាំងព័ត៌មានស្តីពីវិធានការណ៍គ្រប់គ្រងគ្រោះថ្នាក់ដែលអាចកើតមានឡើង ។

ឃ. ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត និង

ង. អាស័យដ្ឋានទំនាក់ទំនងសំរាប់ព័ត៌មានបន្ថែម ។

៤. ដើម្បីកាត់បន្ថយជាអប្បបរមានូវផលប៉ះពាល់អាក្រក់លើការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាពនៃជីវចំរុះដោយគិតគូរពីគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្សផងដែរ ភាគីនីមួយៗដែលនៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន នៅពេលការបញ្ចេញនូវសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់យោងទៅលើកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើ កើតមានឡើង ត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាបន្ទាន់ជាមួយប្រទេសដែលទទួលរងនូវការប៉ះពាល់ ឬប្រទេសដែលទទួលរងនូវការប៉ះពាល់ខ្លាំង ដើម្បីជំរុញឱ្យភាគីទាំងនោះធ្វើការកំណត់នូវដំណោះស្រាយ និងផ្តួចផ្តើមសកម្មភាពចាំបាច់ រួមទាំងវិធានការណ៍បន្ទាន់ ។

មាត្រាទី ១៨
ការគ្រប់គ្រង ការដឹកជញ្ជូន ការវិចខ្ចប់ និងអត្តសញ្ញាណកម្ម

១. ដើម្បីចៀសវាងផលប៉ះពាល់ផ្សេងៗទៅលើការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាពនៃជីវៈចំរុះ ដោយគិតគូរពីគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្សផងដែរ ភាគីនីមួយៗត្រូវចាត់វិធានការណ៍ចាំបាច់ដើម្បីតំរូវអោយសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដោយគោរពទៅនឹងចលនាឆ្លងដែនចេតនានៅក្នុងវិសាលភាពនៃពិធីសារនេះត្រូវបានគ្រប់គ្រង វិចខ្ចប់ និងដឹកជញ្ជូនអោយមានសុវត្ថិភាពដោយគិតគូរទៅលើច្បាប់ និងបទដ្ឋានអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ ។

២. ភាគីនីមួយៗត្រូវចាត់វិធានការណ៍ផ្សេងៗ ដើម្បីតំរូវអោយមានឯកសារ ស្តីពីៈ

ក. សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលសំរាប់ប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ជាអាហារ ចំណីសត្វ ឬសំរាប់ការកែច្នៃ ត្រូវកំណត់ឱ្យយ៉ាងច្បាស់ថាសារពាង្គកាយទាំងនោះអាចផ្ទុកសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ និងមិនត្រូវបានអោយនាំចូលដោយចេតនាទៅក្នុង បរិស្ថាន ព្រមទាំងអាស័យដ្ឋានទំនាក់ទំនងសំរាប់ព័ត៌មានបន្ថែម ។ សន្និសីទភាគីបំរើជាកិច្ចប្រជុំរវាងភាគីចុះកិច្ចសន្យា ទៅនឹងពិធីសារនេះ ត្រូវធ្វើសេចក្តីសំរេចទៅលើតំរូវការលំអិតសំរាប់គោលបំណងនេះ រួមទាំងការបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ពីអិនភាព និងអិនភាពប្លែកៗ របស់សារពាង្គកាយទាំងនេះ មិនយឺតជាង ២ ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាធរមានទៅក្នុង ពិធីសារនេះ ។

ខ. សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលមានទិសដៅសំរាប់ការប្រើប្រាស់ដោយមានកំរិត ត្រូវកំណត់អោយបានច្បាស់លាស់ថា វាពិតជាសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ និងត្រូវបញ្ជាក់ពីតំរូវការផ្សេងៗសំរាប់ការគ្រប់គ្រង ការផ្ទុក ការដឹកជញ្ជូន និង ការប្រើប្រាស់ដោយសុវត្ថិភាព រួមទាំងអាស័យដ្ឋានទំនាក់ទំនងសំរាប់ព័ត៌មានបន្ថែម នៃបុគ្គល និងស្ថាប័នដែលទទួលខុសត្រូវ លើបញ្ហាសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់នេះ ។

គ. សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលត្រូវបានគេគ្រោងទុកសំរាប់នាំចូលដោយចេតនាទៅក្នុងបរិស្ថាន នៃភាគីនាំចូល និងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ផ្សេងទៀតនៅក្នុងវិសាលភាពនៃពិធីសារនេះត្រូវធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មអោយយ៉ាងច្បាស់លាស់ ក្នុងនាមសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ត្រូវបញ្ជាក់ពីភិនភាគ និងបុគ្គលិកលក្ខណៈពិសេសៗ តំរូវការនានាសំរាប់ការគ្រប់គ្រង ការផ្ទុក ការដឹកជញ្ជូន និងការប្រើប្រាស់ដោយសុវត្ថិភាព អាស័យដ្ឋានទំនាក់ទំនងសំរាប់ព័ត៌មានបន្ថែម និងឈ្មោះនិងអាស័យដ្ឋាន នៃអ្នកនាំចេញ និងអ្នកនាំចូល ដោយមានការបញ្ជាក់ពីចលនានេះគឺស្របទៅនឹងតំរូវការនៃពិធីសារនេះដែលអនុវត្តចំពោះ អ្នកនាំចេញ ។

ឃ. សន្និសីទភាគីបំរើជាកិច្ចប្រជុំរវាងភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ ត្រូវពិចារណាដល់សេចក្តីត្រូវការ និងតំរូវ នៃបទដ្ឋានទាក់ទងនឹងការធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្ម ការគ្រប់គ្រង ការវិចខ្ចប់ និងការដឹកជញ្ជូន ដោយធ្វើការពិគ្រោះយោបល់ ជាមួយនឹងអង្គការអន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធ ។

មាត្រាទី ១៩

អជ្ញាធរសមត្ថកិច្ចជាតិ និងស្ថាប័នបង្គោលជាតិ

១. ភាគីនីមួយៗ ត្រូវតែងតាំងបុគ្គលបង្គោលជាតិមួយរូប (National Focal Point) ដែលទទួលខុសត្រូវការងារទំនាក់ទំនងជាមួយលេខាធិការដ្ឋានជួសមុខឱ្យភាគីរបស់ខ្លួន ។ ភាគីនីមួយៗ ត្រូវតែងតាំងផងដែរនូវអជ្ញាធរសមត្ថកិច្ចជាតិមួយ ឬច្រើនដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងមុខងាររដ្ឋបាលដែលកំណត់ដោយពិធីសារនេះ និងដែលមានអំនាចជំនួសមុខឱ្យភាគីរបស់ខ្លួន ដោយគោរពទៅតាមមុខងារទាំងនោះ ។ ភាគីអាចតែងតាំងអង្គភាពតែមួយ ដើម្បីបំពេញមុខងារទាំងបុគ្គលបង្គោល និង អជ្ញាធរសមត្ថកិច្ចជាតិ ។

២. ភាគីនីមួយៗ ត្រូវជូនដំណឹងទៅលេខាធិការដ្ឋាននូវឈ្មោះ និងអាស័យដ្ឋានរបស់បុគ្គលបង្គោល និងអជ្ញាធរសមត្ថកិច្ចជាតិ មិនអោយហួសពីកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាធរមាននៃពិធីសារនេះទេ ។ ភាគីដែលតែងតាំងអជ្ញាធរសមត្ថកិច្ចជាតិលើសពីមួយ ភាគីនោះត្រូវបង្ហាញដល់លេខាធិការដ្ឋាននូវព័ត៌មានដែលទាក់ទងទៅនឹងការទទួលខុសត្រូវ នៃអជ្ញាធរទាំងនោះ ។ នៅទីណាដែលអាចអនុវត្តបាន ព័ត៌មានបែបនេះត្រូវបញ្ជាក់តិចបំផុតដល់អជ្ញាធរទទួលខុសត្រូវចំពោះប្រភេទនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ។ ភាគីនីមួយៗត្រូវបញ្ជាក់ភ្លាមដល់លេខាធិការដ្ឋាននូវការផ្លាស់ប្តូរក្នុងការតែងតាំងបុគ្គលបង្គោលជាតិ ឬ ឈ្មោះ និងអាស័យដ្ឋាន ឬ ការទទួលខុសត្រូវរបស់អជ្ញាធរ សមត្ថកិច្ចជាតិ ។

៣. លេខាធិការដ្ឋាន ត្រូវផ្តល់ព័ត៌មាននិងជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ទៅភាគីទាំងឡាយ នូវព័ត៌មានដែលគេទទួលបានដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ ២ ខាងលើ ព្រមទាំងផ្តល់ព័ត៌មានបែបនេះទៅការិយាល័យជីវសុវត្ថិភាព ។

មាត្រានី ២០

ការចែកចាយព័ត៌មាន និងការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាព

១. ការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាព ត្រូវបានបង្កើតឡើងជាផ្នែកមួយនៃយន្តការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន ក្នុងមាត្រាទី ១៨ កថាខ័ណ្ឌ ៣ នៃអនុសញ្ញានេះដើម្បី :

ក. ជួយសម្រួលការដោះដូរព័ត៌មានវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកទេស បរិស្ថាន និងច្បាប់ និងបទពិសោធន៍ ស្តីពី សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ។

ខ. ជួយដល់ភាគីក្នុងការអនុវត្តន៍ពិធីសារនេះ ដោយគិតគូរដល់តម្រូវការពិសេសនៃភាគីប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ជាពិសេសប្រទេសដែលមានការអភិវឌ្ឍន៍តិចបំផុត និងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ជាកោះតូចៗ និងប្រទេសមាន សេដ្ឋកិច្ច អន្តរកាល ក៏ដូចជាប្រទេសដែលជាប្រភពដើម និងជាមណ្ឌលប្រមូលផ្តុំសេនេទិចចម្រុះ ។

២. ការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាព ត្រូវបំរើជាមធ្យោបាយដែលក្នុងការផ្តល់ព័ត៌មានអាចធ្វើឡើងបាន សំរាប់គោលបំណងនៃកថាខ័ណ្ឌទី១ ខាងលើ។ ការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មាននឹងផ្តល់ព័ត៌មានយ៉ាងទូលាយដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធ នឹងការអនុវត្តន៍ពិធីសារនេះ។ វាក៏ផ្តល់ផងដែរនូវយន្តការក្នុងការផ្លាស់ប្តូរ ព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាពអន្តរជាតិផ្សេងទៀត ។

៣. ដោយពុំមានការទាក់ទងទៅនឹងកិច្ចការពារនៃព័ត៌មានសម្ងាត់ ភាគីនីមួយៗត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានទៅក្នុងការិយាល័យ ចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាព នូវព័ត៌មានណាដែលចាំបាច់សំរាប់ការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាពនៅក្នុងពិធីសារ នេះ ព្រមទាំង :

ក. ច្បាប់ បទដ្ឋាន គោលការណ៍ណែនាំដែលមានស្រាប់ សំរាប់ការអនុវត្តន៍ពិធីសារនេះ ព្រមទាំងព័ត៌មាន ដែលជាតម្រូវការដោយភាគីទាំងនោះ សំរាប់បែបបទព្រមព្រៀងជូនព័ត៌មានជាមុន ។

ខ. កិច្ចព្រមព្រៀង និងការរៀបចំចាត់ចែងទ្វេភាគី តំបន់ និងពហុភាគី

គ. សេចក្តីសង្ខេបនៃការវាយតំលៃពីគ្រោះថ្នាក់ ឬ ការវាយតំលៃបរិស្ថាននៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែល អនុវត្តដោយដំណើរការខាងច្បាប់របស់ខ្លួន និងអនុវត្តដោយយោងទៅលើមាត្រាទី ១៥ រួមមានព័ត៌មាន ពាក់ព័ន្ធស្តីពី ផលិតផលជាសារធាតុកែច្នៃ ដែលមានប្រភពដើមជាសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ផ្ទុកនូវ សារធាតុផ្សំរកឃើញថ្មី នៃ សំភារៈសេនេទិចដែលទទួលបានពីការប្រើប្រាស់ជីវបច្ចេកវិទ្យាទំនើប ។

ឃ. សេចក្តីសំរេចចុងក្រោយទាក់ទងនឹងការនាំចេញ និងការបញ្ចេញនូវសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ។

ង. របាយការណ៍ដែលត្រូវបានផ្តល់ឱ្យដោយយោងទៅតាមមាត្រាទី ៣៣ រួមបញ្ចូលរបាយការណ៍ ស្តីពី ការអនុវត្តន៍បែបបទព្រមព្រៀងជូនព័ត៌មានជាមុន ។

៤. គំរូនៃការប្រតិបត្តិរបស់ការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាព រួមបញ្ចូលរបាយការណ៍ស្តីពីសកម្មភាពរបស់ ខ្លួន ត្រូវតែយកមកពិចារណា និងសំរេចដោយយោលទៅលើសន្និសីទភាគីដែលជាកិច្ចប្រជុំរវាងភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹង ពិធីសារនេះ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំដំបូង ហើយត្រូវបានបន្តត្រួតពិនិត្យឡើងវិញបន្ទាប់ពីនោះ ។

មាត្រាទី ២១
ព័ត៌មានសំងាត់

១. ភាគីនាំចូល ត្រូវអនុញ្ញាតអោយអ្នកជូនព័ត៌មាន ដើម្បីកំណត់នូវព័ត៌មានដែលផ្តល់ជូន នៅក្រោមបែបបទនៃពិធីសារនេះ ឬត្រូវការដោយភាគីនាំចូលជាផ្នែកមួយនៃបែបបទព្រមព្រៀងជូនព័ត៌មានជាមុន របស់ពិធីសារ ដែលត្រូវរក្សាឱ្យបានសំងាត់។ ការបញ្ជាក់ពីហេតុផលត្រូវផ្តល់ជូនក្នុងករណីនោះ ប្រសិនបើមានសំណើ ។

២. ភាគីនាំចូល ត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអ្នកជូនព័ត៌មាន ប្រសិនបើភាគីនោះសំរេចថាព័ត៌មានដែលកំណត់ដោយអ្នកជូនព័ត៌មានជាឯកសារសំងាត់ លាក់ការ គឺមិនមានលក្ខណៈជាឯកសារលាក់ការ ហើយភាគីនោះត្រូវផ្តល់ដំណឹងដល់អ្នកជូនព័ត៌មាននូវសេចក្តីសំរេចរបស់ខ្លួនមុនធ្វើការផ្សព្វផ្សាយ ដោយផ្តល់នូវហេតុផលទៅលើសំណើ ព្រមទាំងឱកាសសំរាប់ពិគ្រោះយោបល់ និងពិនិត្យឡើងវិញនូវសេចក្តីសំរេចមុននឹងធ្វើការផ្សព្វផ្សាយ ។

៣. ភាគីនីមួយៗ ត្រូវរក្សានូវព័ត៌មានលាក់ការដែលទទួលបាននៅក្នុងពិធីសារនេះ រួមបញ្ចូលព័ត៌មានលាក់ការដែលបានទទួលនៅក្នុងបរិបទនៃបែបបទព្រមព្រៀងជូនព័ត៌មានជាមុនរបស់ពិធីសារនេះ ។ ភាគីនីមួយៗត្រូវធានាថាខ្លួនមានបែបបទដើម្បីរក្សាព័ត៌មានបែបនោះ និងត្រូវការពារព័ត៌មានលាក់ការនេះក្នុងគោលបំណងរក្សាព័ត៌មានសំងាត់ទាក់ទងនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ក្នុងស្រុក ។

៤. ភាគីនាំចូល មិនត្រូវប្រើប្រាស់ព័ត៌មាននោះសំរាប់គោលបំណងពាណិជ្ជកម្មទេ លើកលែងតែមានការឯកភាពជាលាយល័ក្ខអក្សរពីអ្នកជូនព័ត៌មាន ។

៥.. ប្រសិនបើអ្នកជូនព័ត៌មានដកចេញ ឬបានដកចេញនូវព័ត៌មាននេះ ភាគីនាំចូលត្រូវគោរពនូវការសំងាត់នៃព័ត៌មានពាណិជ្ជកម្ម និងឧស្សាហកម្ម រួមទាំងព័ត៌មាននៃការស្រាវជ្រាវ និងការអភិវឌ្ឍន៍ ក៏ដូចជាព័ត៌មានដែលភាគីនោះ និងអ្នកជូនព័ត៌មានមិនយល់ស្របថាជាការសំងាត់របស់ខ្លួន ។

៦. ដោយមិនទាក់ទងនឹងកថាខ័ណ្ឌទី៥ខាងលើនេះព័ត៌មានខាងក្រោមនេះមិនត្រូវបានចាត់ទុកជាព័ត៌មានលាក់ការទេ :

ក. ឈ្មោះ និងអាស័យដ្ឋានអ្នកជូនព័ត៌មាន

ខ. ការពណ៌នាទូទៅលើសាពាង្គកាយរស់ និងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់

គ. សេចក្តីសង្ខេបនៃការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់លើការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាពនៃជីវៈចំរុះដោយគិតគូរដល់គ្រោះថ្នាក់នៃសុខភាពមនុស្សផងដែរ និង

ឃ. វិធីសាស្ត្រ និងផែនការសំរាប់ឆ្លើយតបនឹងគ្រោះអាសន្ន ។

មាត្រាទី ២២
ការកសាងសមត្ថភាព

១. ភាគីដែលចុះកិច្ចសន្យា ត្រូវធ្វើសហប្រតិបត្តិការការគ្នាក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ និងពង្រឹងធនធានមនុស្ស និងសមត្ថភាពស្ថាប័នក្នុងវិស័យជីវសុវត្ថិភាព រួមទាំងជីវបច្ចេកវិទ្យាដែលត្រូវការសំរាប់ជីវសុវត្ថិភាព សំរាប់គោលបំណងនៃការអនុវត្តន៍ពិធីសារនេះអោយមានប្រសិទ្ធិភាព នៅក្នុងភាគីប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ជាពិសេស ប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍន៍តិចបំផុត និងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ដែលជាកោះតូចៗ និងប្រទេសមានសេដ្ឋកិច្ចអន្តរកាលតាមរយៈស្ថាប័ន និងអង្គការថ្នាក់ពិភពលោក តំបន់ អនុតំបន់ និងជាតិ និងតាមរយៈការជួយសម្រួលការចូលរួមរបស់ផ្នែកឯកជន ។

២. ចំពោះគោលបំណងនៃការអនុវត្តនីកថាខ័ណ្ឌទី ១ ខាងលើ ទាក់ទងទៅនឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការតំរូវការនៃភាគីប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ជាពិសេសប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍន៍តិចបំផុត ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍កោះតូចៗ និងប្រទេសមានសេដ្ឋកិច្ចអន្តរកាលចំពោះធនធានហិរញ្ញវត្ថុ និងសិទ្ធិប្រើប្រាស់និងការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា និងវិធីសាស្ត្រយោងទៅនឹង " ខ " ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងអនុសញ្ញានេះ ត្រូវគិតគូរអោយបានពេញលេញសំរាប់ការកសាងសមត្ថភាពខាងជីវសុវត្ថិភាព ។ កិច្ចសប្រតិបត្តិការទាក់ទងទៅនឹងស្ថានភាពខុសៗគ្នា សមត្ថភាព និងតំរូវការនៃភាគីនីមួយៗ បញ្ចូលការបណ្តុះបណ្តាលវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកទេសលើការគ្រប់គ្រងជីវបច្ចេកវិទ្យាឱ្យសមស្រប និងមានសុវត្ថិភាព ព្រមទាំងការប្រើប្រាស់នៃការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់ និងការគ្រប់គ្រងគ្រោះថ្នាក់សំរាប់ជីវសុវត្ថិភាព ហើយលើការបង្កើនសមត្ថភាពស្ថាប័ន និងបច្ចេកវិទ្យានៃជីវសុវត្ថិភាព ។ តំរូវការនៃភាគីដែលមានសេដ្ឋកិច្ចអន្តរកាល ត្រូវគិតគូរយ៉ាងម៉ត់ចត់ចំពោះការកសាងសមត្ថភាពបែបនេះលើជីវសុវត្ថិភាព ។

មាត្រាទី ២៣
ការចូលរួម និងការយល់ដឹងសាធារណៈ

១. ភាគីចុះកិច្ចសន្យាត្រូវៈ

ក. ជំរុញ និងជួយសម្រួលការចូលរួម ការអប់រំ ការយល់ដឹងសាធារណៈ ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការផ្ទេរ ការគ្រប់គ្រង និងការប្រើប្រាស់ដោយសុវត្ថិភាពនូវសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ទាក់ទងទៅនឹងការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាពនៃ ជីវៈចំរុះ ហើយត្រូវគិតគូរផងដែរដល់គ្រោះថ្នាក់នៃសុខភាពមនុស្ស ។ ក្នុងអត្ថន័យនេះ ភាគីទាំងនេះត្រូវសហការឱ្យបាន សមស្របជាមួយប្រទេស និងអង្គការអន្តរជាតិផ្សេងទៀត ។

ខ. ខំប្រឹងប្រែងឱ្យអស់លទ្ធភាពដើម្បីធានាថាការអប់រំ និងការយល់ដឹងសាធារណៈគ្របដណ្តប់សិទ្ធប្រើប្រាស់ព័ត៌មានស្ដីពីសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលបានធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មដោយយោលទៅតាមពិធីសារនេះ ដែលអាចអនុញ្ញាតឱ្យនាំចូល ។

២. យោលទៅលើច្បាប់ បរិបទរបស់ប្រទេសនីមួយៗ ភាគីចុះកិច្ចសន្យាត្រូវពិគ្រោះយោបល់សាធារណៈពីដំណើរការនៃការធ្វើសេចក្ដីសំរេចដែលទាក់ទងនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ និង ប្រកាសលទ្ធផលនៃសេចក្ដីសំរេចនោះ ដល់សាធារណៈដោយគោរពទៅតាមព័ត៌មានលាក់ការដូចមានចែងក្នុងមាត្រាទី ២១ ។

៣. ភាគីនីមួយៗ ត្រូវខំប្រឹងប្រែងជូនដំណឹងដល់សាធារណៈ អំពីមធ្យោបាយទូទៅដែលអាចទំនាក់ទំនងទៅការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាព ។

មាត្រាទី ២៤
ភាគីដែលមិនទាន់ចុះកិច្ចសន្យា

១. ចលនាឆ្លងដែននៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ រវាងភាគីចុះកិច្ចសន្យា និងភាគីមិនទាន់ចុះកិច្ចសន្យា ត្រូវគោរពទៅតាមគោលបំណងនៃពិធីសារនេះ ។ ភាគីចុះកិច្ចសន្យានេះ អាចចុះកិច្ចព្រមព្រៀង និងកិច្ចរៀបចំចាត់ចែងពហុភាគី តំបន់ និងទ្វេភាគី ជាមួយនឹងភាគីមិនទាន់ចុះកិច្ចសន្យា អំពីចលនាឆ្លងដែន ។

២. ភាគីចុះកិច្ចសន្យា ត្រូវជំរុញដល់ភាគីដែលមិនទាន់ចុះកិច្ចសន្យាអោយផ្ដល់ការគាំទ្រចំពោះពិធីសារនេះ និងផ្ដល់វិភាគទានព័ត៌មានសមស្រប ដល់ការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាពស្ដីពីសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលត្រូវបានបញ្ចេញ ឬនាំចូលទៅក្នុង ឬនាំចេញទៅក្រៅតំបន់ ដែលស្ថិតនៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចជាតិរបស់ខ្លួន ។

មាត្រាទី ២៥
ចលនាឆ្លងដែនខុសច្បាប់

១. ប្រសិនបើសមស្រប ភាគីនីមួយៗត្រូវអនុម័តវិធានការក្នុងស្រុកសមស្របដែលមានគោលដៅការពារ និងផាកពិន័យលើចលនាឆ្លងដែននៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលអនុវត្តផ្ទុយទៅនឹងវិធានការក្នុងស្រុករបស់ខ្លួន ។ ចលនាបែបនេះត្រូវបានចាត់ទុកថាជាចលនាឆ្លងដែនខុសច្បាប់ ។

២. ក្នុងករណីដែលមានចលនាឆ្លងដែនខុសច្បាប់ ភាគីទទួលផលប៉ះពាល់អាចស្នើសុំអោយភាគីនាំចូល បង់ថ្លៃខូចខាតទៅលើសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដោយចោទសួរពីការយកត្រលប់ទៅវិញ ឬបំផ្លាញចោលឱ្យបានសមស្រប ។

៣. ភាគីនីមួយៗ ត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានទាក់ទងទៅនឹងករណីនៃចលនាឆ្លងដែនខុសច្បាប់ ដល់ការិយាល័យចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាព ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងខ្លួន ។

មាត្រាទី ២៦
ការពិចារណាផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចសង្គម

១. ភាគីចុះកិច្ចសន្យា មុននឹងឈានដល់សេចក្តីសំរេចលើការនាំចូលយោងលើពិធីសារ ឬ វិធានការនៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួនដោយអនុវត្តពិធីសារនេះ អាចគិតគូរឱ្យបានសមស្របទៅតាមកាតព្វកិច្ចអន្តរជាតិការពិចារណាសេដ្ឋកិច្ចសង្គមបណ្តាលមកពីផលប៉ះពាល់នៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ លើការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាពនៃជីវៈចំរុះជាពិសេសដើម្បីតំលៃនៃជីវៈចំរុះទៅលើសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងជនជាតិភាគតិច ។

២. ភាគីចុះកិច្ចសន្យា ត្រូវលើកទឹកចិត្តអោយមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការលើការស្រាវជ្រាវ និងការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានស្តីពីផលប៉ះពាល់នៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ លើសេដ្ឋកិច្ចសង្គម ជាពិសេសលើសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងជនជាតិភាគតិច ។

មាត្រាទី ២៧
ការទទួលខុសត្រូវមុខច្បាប់ និង ការដោះស្រាយបញ្ហា

សន្និសីទភាគីដែលបំរើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ ត្រូវអនុម័តនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំលើកដំបូងនូវដំណើរការមួយទាក់ទងទៅនឹងការពិពណ៌នានៃច្បាប់អន្តរជាតិ និងបែបបទលើការទទួលត្រូវមុខច្បាប់ និងការដោះស្រាយបញ្ហាការខូចខាតដែលបណ្តាលមកពីចលនាឆ្លងដែននៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ធ្វើការវិភាគ និងគិតគូរពីដំណើរការកំពុងអនុវត្តនៅក្នុងច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីបញ្ហាទាំងនោះ ហើយត្រូវខិតខំប្រឹងប្រែងឱ្យអស់ពីសមត្ថភាព ដើម្បីសំរេចដំណើរការនេះក្នុងរយៈពេល ៤ ឆ្នាំ ។

មាត្រាទី ២៨
ធនធាន និងយន្តការហិរញ្ញវត្ថុ

១. ដោយគិតគូរពីធនធានហិរញ្ញវត្ថុ សំរាប់ការអនុវត្តន៍ពិធីសារនេះ ភាគីចុះកិច្ចសន្យាត្រូវគិតគូរពី " ៩ " ដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រាទី ២០ នៃអនុសញ្ញានេះ។

២. យន្តការហិរញ្ញវត្ថុ ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងមាត្រាទី ២១ នៃអនុសញ្ញានេះ គឺជាយន្តការសំរាប់ពិធីសារនេះផងដែរ តាមរយៈរចនាសម្ព័ន្ធស្ថាប័នស្របទៅនឹងការអនុវត្តន៍របស់អនុសញ្ញានេះ ។

៣. ទាក់ទងទៅនឹងការកសាងសមត្ថភាព ដែលមានចែងក្នុងមាត្រាទី ២២ នៃពិធីសារនេះ សន្និសីទភាគីបំរើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារ ដោយផ្តល់ការណែនាំលើយន្តការចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ២ ខាងលើ សំរាប់ពិចារណាដោយសន្និសីទភាគី ត្រូវគិតគូរពីតំរូវការធនធានហិរញ្ញវត្ថុដោយភាគីប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ជាពិសេសប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចបំផុត និងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ជាកោះតូចៗក្នុងចំណោមពួកគេ ។

៤. នៅក្នុងអត្ថបទនៃកថាខ័ណ្ឌទី ១ ខាងលើ ភាគីចុះកិច្ចសន្យាត្រូវគិតគូរផងដែរពីតម្រូវការរបស់ភាគី ដែលជាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ជាពិសេសប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចបំផុត និងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ជាកោះតូចៗ និងតម្រូវការរបស់ភាគីមានសេដ្ឋកិច្ចអន្តរកាល នៅក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីកំណត់ និងអនុវត្តនូវតម្រូវការកសាងសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន ក្នុងគោលបំណងដើម្បីអនុវត្តពិធីសារនេះ ។

៥. ការណែនាំអំពីយន្តការហិរញ្ញវត្ថុនៃអនុសញ្ញានេះ នៅក្នុងសេចក្តីសំរេចដែលពាក់ព័ន្ធរបស់សន្និសីទភាគី រួមបញ្ចូលការព្រមព្រៀងមុននឹងអនុម័តពិធីសារនេះ ត្រូវអនុវត្តដោយមានការផ្លាស់ប្តូរសមរម្យចំពោះលក្ខខ័ណ្ឌនៃមាត្រានេះ ។

៦. ភាគីប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍អាចឧបត្ថម្ភ ហើយភាគីប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ និងភាគីដែលមានសេដ្ឋកិច្ចអន្តរកាលត្រូវត្រៀមខ្លួនទទួលធនធានហិរញ្ញវត្ថុ និងបច្ចេកវិទ្យាសំរាប់ការអនុវត្តន៍លក្ខខ័ណ្ឌនៃពិធីសារនេះ តាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី តំបន់ និងពហុភាគី ។

មាត្រាទី ២៩

សន្និសីទភាគីបំរើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ

១. សន្និសីទភាគី បំរើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីទាំងអស់ដែលចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ

២. ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងអនុសញ្ញានេះ ដែលមិនមែនជាភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ អាចចូលរួមជាអ្នកសង្កេតការនៅក្នុងដំណើរការកិច្ចប្រជុំណាមួយនៃសន្និសីទភាគីដែលជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ ។ នៅពេលសន្និសីទភាគីនេះ បំរើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារ សេចក្តីសំរេចនៅក្នុងពិធីសារនេះ ត្រូវធ្វើឡើងចំពោះតែភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ ។

៣. នៅពេលសន្និសីទភាគី បំរើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារ សមាជិកនៃការិយាល័យសន្និសីទភាគីដែលតំណាងអោយភាគីមួយចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងអនុសញ្ញានេះ ក្នុងខណៈនោះមិនមែនជាភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះទេ ត្រូវជំនួសដោយសមាជិកមួយដែលនឹងត្រូវបានជ្រើសរើសតាំង ក្នុងចំណោមភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ ។

៤. សន្និសីទភាគីបំរើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារ ត្រូវធ្វើការត្រួតពិនិត្យឱ្យបានទៀងទាត់លើការអនុវត្តន៍ពិធីសារ ហើយត្រូវធ្វើសេចក្តីសំរេចដែលចាំបាច់ដើម្បីជំរុញការអនុវត្តន៍អោយមានប្រសិទ្ធភាពនៅក្នុងក្រោមតួនាទីរបស់ខ្លួន ។ សន្និសីទភាគី ត្រូវអនុវត្តនូវតួនាទីដែលបានផ្តល់ដោយពិធីសារ និងត្រូវៈ

ក. ផ្តល់អនុសាសន៍ទៅលើបញ្ហាដែលចាំបាច់សំរាប់ការអនុវត្តន៍ពិធីសារនេះ

ខ. បង្កើតអនុគណៈកម្មាធិការដែលចាំបាច់សំរាប់ការអនុវត្តន៍ពិធីសារនេះ

គ. ស្វែងរក និងប្រើប្រាស់ឱ្យបានសមស្របនូវសេវាកម្ម និងសហប្រតិបត្តិការ និងព័ត៌មានដែលផ្តល់អោយដោយអង្គការអន្តរជាតិ អង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមានសមត្ថកិច្ច

ឃ. បង្កើតទំរង់ និងគំលាតពេលវេលាសំរាប់ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានដែលត្រូវផ្តល់ឱ្យស្របទៅតាមមាត្រាទី ៣៣ នៃពិធីសារនេះ និងពិចារណាទៅលើព័ត៌មាន និងរបាយការណ៍ដែលដាក់ជូនដោយអនុគណៈកម្មធិការនេះ ។

ង. ពិចារណា និងអនុម័តតាមការចាំបាច់នូវវិសោធនកម្មនៃពិធីសារ និងឧបសម្ព័ន្ធរបស់វា ព្រមទាំងឧបសម្ព័ន្ធបន្ថែមនៃពិធីសារនេះ ដែលចាំបាច់សំរាប់ការអនុវត្តន៍ពិធីសារ ។ និង

ច. អនុវត្តនូវតួនាទីនោះ ដែលអាចត្រូវការសំរាប់ការអនុវត្តន៍ពិធីសារនេះ ។

៥. ច្បាប់នៃបែបបទរបស់សន្និសីទភាគី និងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុនៃអនុសញ្ញានេះ ត្រូវអនុវត្តអោយបានសមស្រប នៅក្រោមពិធីសារនេះ លើកលែងតែមានសេចក្តីសំរេចជាឯកច្ឆ័ន្ទដោយសន្និសីទភាគីដែលធ្វើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ ។

៦. កិច្ចប្រជុំលើកដំបូងនៃសន្និសីទភាគីបំរើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ ត្រូវកោះប្រជុំដោយលេខាធិការដ្ឋាន រួមសហការជាមួយកិច្ចប្រជុំលើកដំបូងនៃសន្និសីទភាគីដែលត្រូវធ្វើឡើងបន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេតនៃការចូលជាធរមាននៃពិធីសារនេះ ។ កិច្ចប្រជុំសាមញ្ញបន្តបន្ទាប់នៃសន្និសីទភាគីដែលធ្វើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ ត្រូវធ្វើឡើងរួមសហការជាមួយកិច្ចប្រជុំសាមញ្ញនៃសន្និសីទភាគីប្រសិនបើគ្មានសេចក្តីសំរេចដោយសន្និសីទភាគីបំរើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ ។

៧. កិច្ចប្រជុំវិសាមញ្ញនៃសន្និសីទភាគី បំរើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ ត្រូវធ្វើឡើងនៅពេលផ្សេងទៀត ដែលចាត់ទុកថាជាការចាំបាច់ដោយសន្និសីទភាគីបំរើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ ឬនៅពេលដែលមានការស្នើសុំជាលាយល័ក្ខអក្សរពីភាគីណាមួយ អោយតែសំណើនេះយ៉ាងហោចណាស់មានសំលេងគាំទ្រ ១/៣ នៃភាគីទាំងអស់ ក្នុងរយៈពេល ៦ ខែ ដែលសំណើរនេះត្រូវបានផ្ញើទៅភាគីទាំងនោះដោយលេខាធិការដ្ឋាន ។

៨. អង្គការសហប្រជាជាតិ ទីភ្នាក់ងារឯកទេសរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ និងទីភ្នាក់ងារថាមពលអាតូមិចអន្តរជាតិ ព្រមទាំងប្រទេសភាគីចុះកិច្ចសន្យា និងអ្នកសង្កេតការដែលមិនមែនជាភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងអនុសញ្ញានេះ អាចធ្វើជា អ្នកសង្កេតការនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំនៃសន្និសីទភាគីបំរើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ ។ អង្គការ ឬ ទីភ្នាក់ងារណាមួយ ទោះបីជាអង្គការជាតិ ឬអន្តរជាតិ អង្គការរដ្ឋាភិបាល ឬមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដែលមានចំណេះដឹងក្នុងបញ្ហាទាំងឡាយទាក់ទងទៅនឹងពិធីសារនេះ ហើយដែលបានជូនដំណឹងដល់លេខាធិការដ្ឋាននូវបំណងរបស់ខ្លួននៅក្នុងកិច្ចប្រជុំនៃសន្និសីទភាគីបំរើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះក្នុងនាមជាអ្នកសង្កេតការណ៍ អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតប្រសិនបើគ្មានការជំទាស់លើសពីសំលេង ១/៣ របស់ភាគីដែលចូលរួមនោះទេ ។ម្យ៉ាងវិញទៀត លើកលែងតែមានចែងនៅក្នុងមាត្រានេះ ការអនុញ្ញាត និងការចូលរួមនៃអ្នកសង្កេតការ ត្រូវផ្អែកទៅលើច្បាប់នៃនិតិវិធីដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ៥ ខាងលើ ។

មាត្រាទី ៣០

អនុគណៈកម្មាធិការ

១. អនុគណៈកម្មាធិការដែលបង្កើតឡើងក្រោមអនុសញ្ញានេះ ដោយយោលទៅលើសេចក្តីសំរេចនៃសន្និសីទភាគីធ្វើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ បំរើឱ្យពិធីសារនេះក្នុងករណីដែលកិច្ចប្រជុំភាគីត្រូវបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ថាតើមុខងារណាដែលអនុគណៈកម្មាធិការនោះត្រូវអនុវត្ត ។

២. ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងអនុសញ្ញានេះដែលមិនមែនជាភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ អាចចូលរួមជាអ្នកសង្កេតការនៅក្នុងដំណើរការនៃកិច្ចប្រជុំរបស់អនុគណៈកម្មាធិការនោះ ។ នៅពេលអនុគណៈកម្មាធិការនៃអនុសញ្ញាបំរើជាអនុគណៈកម្មាធិការនៃពិធីសារនេះ សេចក្តីសំរេចនៅក្រោមពិធីសារត្រូវធ្វើឡើងដោយភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារតែប៉ុណ្ណោះ ។

៣. នៅពេលអនុគណៈកម្មាធិការនៃអនុសញ្ញានេះ បំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួន ដែលទាក់ទងទៅនឹងបញ្ហាផ្សេងៗនៃពិធីសារនេះ សមាជិកនៃការិយាល័យរបស់អនុគណៈកម្មាធិការនោះដែលតំណាងឱ្យភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងអនុសញ្ញានេះ ប៉ុន្តែមិនទាន់ជាភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ ត្រូវបានជំនួសដោយសមាជិកមួយរូប ដែលនឹងត្រូវបានជ្រើសតាំងចេញពីភាគីដែលចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ ។

មាត្រាទី ៣១

លេខាធិការដ្ឋាន

១. លេខាធិការដ្ឋានដែលបង្កើតឡើងដោយមាត្រាទី ២៤ នៃអនុសញ្ញា ត្រូវដើរតួជាលេខាធិការដ្ឋានបំរើអោយពិធីសារនេះ ។

២. មាត្រាទី២៤ កថាខ័ណ្ឌទី ១ នៃអនុសញ្ញានេះ ស្តីពីតួនាទីភារកិច្ចរបស់លេខាធិការដ្ឋាននេះ ត្រូវអនុវត្តដោយមានការផ្លាស់ប្តូរឱ្យបានសមរម្យនៅក្នុងពិធីសានេះ ។

៣. ការចំណាយរបស់សេវាកម្មលេខាធិការដ្ឋាននៃពិធីសារនេះ ត្រូវចេញដោយភាគីទាំងអស់ដោយសារលេខាធិការដ្ឋានខុសគ្នា ។ សន្និសីទភាគីបំរើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំលើកដំបូង ត្រូវសំរេចឱ្យបាននូវការរៀបចំថវិកាចាំបាច់ នៅរហូតដល់ទីបញ្ចប់ ។

មាត្រាទី ៣២

ទំនាក់ទំនងជាមួយអនុសញ្ញា

" ១ " នៃអនុសញ្ញានេះទាក់ទងទៅនឹងពិធីសារនៃអនុសញ្ញានេះ ត្រូវអនុវត្តទៅនឹងពិធីសារនេះ លើកលែងតែមានចែងនៅក្នុងពិធីសារនេះ ។

មាត្រាទី ៣៣

ការតាមឃ្លាំមើល និងការរាយការណ៍

ភាគីនីមួយៗ ត្រូវតាមឃ្លាំមើលការអនុវត្តន៍នូវកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួននៅក្រោមពិធីសារនេះ និងត្រូវរាយការណ៍ជាទៀងទាត់ដែល កំណត់ដោយសន្និសីទភាគីបំរើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ ទៅឱ្យសន្និសីទភាគីដែលជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ អំពីវិធានការណ៍ដែលបានយកមកអនុវត្តពិធីសារនេះ ។

មាត្រាទី ៣៤
ការយល់ព្រមប្រតិបត្តិ

សន្និសីទភាគីបំរើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ ក្នុងកិច្ចប្រជុំលើកដំបូង ត្រូវពិចារណា និងអនុម័តទៅលើនីតិវិធីសហប្រតិបត្តិការ និងយន្តការស្ថាប័នដើម្បីលើកតំកើនការយល់ប្រមប្រតិបត្តិ " ខ " នៃពិធីសារនេះ និងដើម្បីកំណត់ករណីមិនយល់ព្រមប្រតិបត្តិ ។ បែបបទ និងយន្តការទាំងនេះ ត្រូវរាប់បញ្ចូលនូវ " ខ " ទាំងនេះ ដើម្បីផ្តល់យោបល់ ឬ ជំនួយឱ្យបានសមស្រប ។ " ខ " ទាំងនេះមិនទាក់ទងទៅនឹងបែបបទ និងយន្តការក្នុងការដោះស្រាយជម្លោះដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រាទី ២៧ នៃអនុសញ្ញានេះទេ ។

មាត្រាទី ៣៥
ការវាយតំលៃ និង ការពិនិត្យកែសំរួល

សន្និសីទភាគីបំរើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងពិធីសារនេះ ត្រូវធ្វើការវាយតំលៃទៅលើប្រសិទ្ធិភាពនៃពិធីសារនេះ រួមទាំងការវាយតំលៃទៅលើនីតិវិធី និង ឧបសម្ព័ន្ធរបស់ពិធីសារនេះ ក្នុងរយៈពេល ៥ ឆ្នាំបន្ទាប់ពីបានចូលជាធរមានទៅក្នុងពិធីសារ និងបន្ទាប់ពីនោះយ៉ាងហោចណាស់ត្រូវធ្វើរៀងរាល់ ៥ឆ្នាំម្តង ។

មាត្រា ៣៦
ការចុះហត្ថលេខា

ពិធីសារនេះ នឹងត្រូវដាក់ឱ្យចុះហត្ថលេខា នៅឯការិយាល័យអង្គការសហប្រជាជាតិ នៅទីក្រុងណៃរ៉ូប៊ី (Nairobi) ដល់ប្រទេស និងអង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ ចាប់ពីថ្ងៃទី ១៥ ដល់២៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០០ និងនៅទីចាត់ការអង្គការសហប្រជាជាតិនៅឯទីក្រុងញូយ៉ក (New York) ចាប់ពីថ្ងៃទី ៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០០ ដល់ថ្ងៃទី ៤ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០១ ។

មាត្រា ៣៧
ការចូលជាធរមាន

១. ពិធីសារនេះ ត្រូវចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី ៩០ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការតំកល់ទុកលិខិតទី៥០ផ្តល់សច្ចាប័ន ការព្រមទទួលយក ការឯកភាព ឬ ការចូលជាសមាជិកដោយប្រទេស ឬ អង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ដែលជាភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅនឹងអនុសញ្ញានេះ ។

២. ពិធីសារនេះ ត្រូវចូលជាធរមានសំរាប់រដ្ឋ ឬ អង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ ដែលផ្តល់សច្ចាប័ន ព្រមទទួលយក ឬ ឯកភាពលើពិធីសារនេះ ឬ ចូលជាសមាជិកបន្ទាប់ពីការចូលជាធរមានរបស់ខ្លួនដូចដែលបានចែងក្នុង កថាខ័ណ្ឌទី ១ ខាងលើថា នៅថ្ងៃទី ៩០ បន្ទាប់ពីនៅថ្ងៃដែលប្រទេស ឬ អង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់នោះ តំកល់ទុកលិខិតនៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ការព្រមទទួលយក ការឯកភាព ឬ ការចូលជាសមាជិករបស់ខ្លួន ឬក៏នៅថ្ងៃដែលអនុសញ្ញានេះចូលជាធរមាននៅក្នុងរដ្ឋ ឬអង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ ដែលត្រូវចូលជាធរមាន ក្រោយគេ ។

៣. ចំពោះគោលបំណងនៃកថាខណ្ឌទី១ និង ២ ខាងលើ រាល់លិខិតូបករណ៍ដែលបានតំកល់ទុកដោយអង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ មិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូលជាលិខិតបន្ថែម តំកល់ទុកដោយប្រទេសដែលជាសមាជិកនៃអង្គការនេះទេ ។

មាត្រា ៣៨

ការលើកលែង

គ្មានការលើកលែង អាចរៀបចំធ្វើទៅបានក្នុងពិធីសារនេះទេ ។

មាត្រា ៣៩

ការដកចេញពីសមាជិកភាព

១. នៅពេលណាក៏ដោយបន្ទាប់ពីរយៈពេល ២ ឆ្នាំ ចាប់ពីពិធីសារនេះចូលជាធរមានសំរាប់ភាគីណាមួយ ភាគីនោះអាចដកខ្លួនចេញពីពិធីសារនេះ ដោយជូនព័ត៌មានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដល់អ្នកទទួលបញ្ញើ ។

២. ការដកចេញសមាជិកភាពនោះ ត្រូវធ្វើឡើងនៅពេលផុតកំណត់រយៈពេល ១ ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីថ្ងៃដែលអ្នកទទួលបញ្ញើ បានទទួលសេចក្តីជូនព័ត៌មាននោះ ឬនៅថ្ងៃបន្ទាប់ដូចដែលអាចបញ្ជាក់នៅក្នុងសេចក្តីជូនព័ត៌មាននៃការដកសមាជិកភាពចេញ ។

មាត្រា ទី ៤០

ច្បាប់ដើមនៃពិធីសារ

ច្បាប់ដើមនៃពិធីសារនេះ ជាភាសាអារ៉ាប់ ចិន អង់គ្លេស បារាំង រុស្ស៊ី និងអេស្បាញ ដែលមានតំលៃស្មើគ្នាៗ ត្រូវតំកល់ទុកនៅអគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

ដើម្បីជាសាក្សីក្នុងពិធីសារនេះ ត្រូវមានហត្ថលេខាដែលត្រូវបានផ្តល់សិទ្ធិស្របច្បាប់ ដល់ប្រសិទ្ធភាពបានចុះហត្ថលេខាលើពិធីសារនេះ ។

ធ្វើនៅម៉ុងរ៉េអាល់ នៅថ្ងៃទី២៩ ខែមករា ឆ្នាំ ២០០០ ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី ១

ព័ត៌មានចាំបាច់ក្នុងសេចក្តីជូនព័ត៌មានក្រោមមាត្រាទី៨ ១០ និង១៣

១. ឈ្មោះ អាស័យដ្ឋាន និងព័ត៌មានលំអិតសំរាប់ទំនាក់ទំនងរបស់អ្នកនាំចេញ

២. ឈ្មោះ អាស័យដ្ឋាន និងព័ត៌មានលំអិតសំរាប់ទំនាក់ទំនងរបស់អ្នកនាំចូល

៣. ឈ្មោះ និងអត្តសញ្ញាណនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ព្រមទាំងចំនាត់ថ្នាក់ក្នុងស្រុកនៃកំរិតជីវសុវត្ថិភាព របស់សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ នៅក្នុងប្រទេសនាំចេញ ប្រសិនបើមាន ។

៤. កាលបរិច្ឆេទគ្រោងទុក ឬ កាលបរិច្ឆេទនៃចលនាឆ្លងដែន ប្រសិនជាដឹង

៥. ស្ថានភាពនៃការកំណត់ពូជអំបូរ ឈ្មោះធម្មតា ទីកន្លែងនៃការប្រមូល ឬការទទួលយក និងបុគ្គលិកលក្ខណៈនៃសារពាង្គកាយទទួលយក ឬសារពាង្គកាយមេទាក់ទងទៅនឹងជីវសុវត្ថិភាព ។

៦. ប្រភព និងមណ្ឌលនៃសេនេទិចចំរុះរបស់សារពាង្គកាយទទួលយក និង/ឬ សារពាង្គកាយមេ ប្រសិនបើដឹង និងការពិពណ៌នាពីដែនជំរកដែលសារពាង្គកាយនេះអាចជំនះ ឬ បង្កើតកូនចៅ

៧. ស្ថានភាពនៃការកំណត់ពូជអំបូរ ឈ្មោះធម្មតា ទីកន្លែងនៃការប្រមូល ឬការទទួលយក និងលក្ខណៈនៃសារពាង្គកាយផ្តល់ឱ្យ ឬសារពាង្គកាយទាក់ទងទៅនឹងជីវសុវត្ថិភាព ។

៨. ការពិពណ៌នាពីអាស៊ីតនុយក្លេអ៊ិច ឬ ការផ្លាស់ប្តូរដែលត្រូវនាំចូលការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិជ្ជា និង បុគ្គលិកលក្ខណៈនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ។

៩. ការប្រើប្រាស់ដោយចេតនានៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ឬ ផលិតផលដែលត្រូវបានកែច្នៃចេញពីសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលមានផ្ទុកនូវធាតុផ្សំដែលទើបរកឃើញនៃសំភារៈសេនេទិចដែលកើតឡើងតាមរយៈការប្រើប្រាស់ជីវៈបច្ចេកវិទ្យាទំនើប ។

១០. បរិមាណ ឬទំហំនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលនឹងត្រូវផ្ទេរ ។

១១. របាយការណ៍នៃការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់ពីលើកមុន និងបច្ចុប្បន្នដែលស្របទៅតាមឧបសម្ព័ន្ធ ៣ ។

១២. វិធីសាស្ត្រដែលបានស្នើសំរាប់គ្រប់គ្រង ការរក្សាទុក ការផ្ទេរ ការដឹកជញ្ជូន និងការប្រើប្រាស់ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព រួមបញ្ចូលវិធីសាស្ត្រវិចខ្ចប់ បិទផ្លាក ចែកចាយ យកទៅចោល និងបែបបទបំរុងសមស្រប ។

១៣. ស្ថានភាពច្បាប់នៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់នៅក្នុងប្រទេសនាំចេញ (ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើមានការហាមឃាត់ក្នុងការនាំចេញ ការដាក់កំហិតផ្សេងទៀត ឬ មានការឯកភាពចំពោះការអោយចេញជាទូទៅ) ហើយប្រសិនបើសារពាង្គកាយ កែច្នៃរស់ ត្រូវហាមឃាត់នៅក្នុងប្រទេសនាំចេញ មូលហេតុ ឬ មូលហេតុសំរាប់ការហាមឃាត់ ។

១៤. លទ្ធផល និងគោលបំណងនៃសេចក្តីជូនព័ត៌មានដោយអ្នកនាំចេញទៅប្រទេសផ្សេងទៀត ស្តីពីសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលនឹងត្រូវផ្ទេរ ។

១៥. ការបញ្ជាក់ថាព័ត៌មានខាងលើពិតជាត្រឹមត្រូវ ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី ២

ព័ត៌មានចាំបាច់ទាក់ទងទៅនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ សំរាប់ប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ជាអាហារ ចំណីសត្វ ឬ សំរាប់ការកែច្នៃ

ចែងក្នុងមាត្រាទី ១១

ក. ឈ្មោះ និងព័ត៌មានលំអិតសំរាប់ទំនាក់ទំនង របស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំសំរាប់ធ្វើសេចក្តីសំរេចលើការប្រើប្រាស់ ក្នុងស្រុក

ខ. ឈ្មោះ និងព័ត៌មានលំអិតសំរាប់ទំនាក់ទំនង របស់អាជ្ញាធរទទួលខុសត្រូវចំពោះសេចក្តីសំរេចនេះ

គ. ឈ្មោះ និងអត្តសញ្ញាណនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់

ឃ. ការពិពណ៌នាពីផ្លាស់ប្តូរសែន បច្ចេកទេសដែលគេប្រើប្រាស់ និងបុគ្គលិកលក្ខណៈដែលជាលទ្ធផលនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់

ង. អត្តសញ្ញាណកម្មពិសេសនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់

ច. ស្ថានភាពនៃការកំណត់ពូជ ឈ្មោះធម្មតា ទីកន្លែងនៃការប្រមូលផ្តុំ ឬទីកន្លែងនៃការទទួលយក និងបុគ្គលិកលក្ខណៈនៃសារពាង្គកាយទទួលយក ឬសារពាង្គកាយមេទាក់ទងទៅនឹងជីវសុវត្ថិភាព ។

ឆ. ប្រភពដើមកំណើត និងមជ្ឈមណ្ឌលសនេទិចបើស្គាល់ នៃសារពាង្គកាយទទួលយក ឬសារពាង្គកាយមេ និងការពណ៌នាពីដែនជំរកដែលសារពាង្គកាយនេះអាចជន់ ឬបង្កើតកូនចៅបាន ។

ជ. ស្ថានភាពនៃការកំណត់ពូជអំបូរ ឈ្មោះធម្មតា ទីកន្លែងនៃការប្រមូលផ្តុំ ឬទីកន្លែងនៃការទទួលយក និង បុគ្គលិកលក្ខណៈនៃសារពាង្គកាយផ្តល់ឱ្យ ឬសារពាង្គកាយទាក់ទងទៅនឹងជីវសុវត្ថិភាព ។

ឈ. ការប្រើប្រាស់សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលបានឯកភាព

ញ. របាយការណ៍វាយតំលៃពីគ្រោះថ្នាក់ ដែលស្របទៅនឹងឧបសម្ព័ន្ធទី ៣

ដ. វិធីសាស្ត្រដែលស្នើឡើងសំរាប់ការគ្រប់គ្រង ការថែរក្សា ដឹកជញ្ជូន និងប្រើប្រាស់អោយមានសុវត្ថិភាព រួមទាំងវិធីសាស្ត្រវិចខ្ចប់ ដាក់ផ្លាកសញ្ញា ចែកចាយ យកទៅចោល និងវិធីសាស្ត្របំរុងសមស្រប ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣

ការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់

គោលបំណង

១. គោលបំណងនៃការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់នៅក្នុងពិធីសារនេះ គឺដើម្បីធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្ម និងវាយតំលៃផលប៉ះពាល់ដំបូងនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ លើការអភិរក្ស និងកាប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាពនៃជីវៈចំរុះ នៅក្នុងបរិស្ថានដែលទំនងជាទទួលផល ប៉ះពាល់ខ្លាំង ព្រមទាំងគិតគូរផងដែរពីគ្រោះថ្នាក់ទាំងឡាយដល់សុខភាពមនុស្ស ។

ការប្រើប្រាស់ការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់

២. ការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់ ដែលត្រូវបានអនុវត្តដោយអជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីធ្វើសេចក្តីសំរេចក្នុងការជូនព័ត៌មានស្តីពីសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ។

គោលការណ៍ទូទៅ

៣. ការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់ ត្រូវអនុវត្តអោយបានត្រឹមត្រូវតាមបែបវិទ្យាសាស្ត្រ និងមានតម្លាភាព ហើយត្រូវបញ្ចូលយោបល់របស់ជំនាញការ និងគោលការណ៍ណែនាំដែលរៀបចំដោយអង្គការអន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធនានា ។

៤. ការខ្វះខាតចំណេះដឹងខាងវិទ្យាសាស្ត្រ ឬការឯកភាពផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ មិនចាំបាច់ត្រូវបកស្រាយដូចដែលបានបង្ហាញពីកំរិតពិសេសនៃគ្រោះថ្នាក់ អវត្តមានគ្រោះថ្នាក់ ឬក៏គ្រោះថ្នាក់ដែលអាចទទួលយកបាន ។

៥. គ្រោះថ្នាក់ដែលបណ្តាលមកពីសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ឬ ផលិតផលកែច្នៃចេញពីសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលផ្ទុកនូវធាតុផ្សំរកឃើញថ្មីៗនៃសំភារៈសេនេទិចដែលទទួលបានតាមរយៈការប្រើប្រាស់ជីវបច្ចេកវិទ្យាទំនើប ត្រូវបានគេគិតគូរនៅក្នុង បរិបទនៃគ្រោះថ្នាក់ដែលបង្កឡើងដោយសារពាង្គកាយមិនទទួលយក ឬ សារពាង្គកាយមេនៅក្នុងបរិស្ថានដែលទំនង ជាទទួល ផលប៉ះពាល់ខ្លាំង ។

៦. ការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់ ត្រូវអនុវត្តលើមូលដ្ឋានការពិតជាក់ស្តែងនីមួយៗ ។ ពត៌មានដែលត្រូវការចាំបាច់អាចប្រែប្រួលទៅតាមលក្ខណៈធម្មជាតិ និងកំរិតលំអិតពីករណីមួយទៅករណីមួយទៀត អាស្រ័យទៅលើសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ពាក់ព័ន្ធ ការប្រើប្រាស់ដោយចេតនា និងបរិស្ថានដែលទំនងជាទទួលផលប៉ះពាល់ខ្លាំង ។

វិធីសាស្ត្រ

៧. ដំណើរការនៃការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់ អាចផ្តល់នូវតំរូវការពត៌មានបន្ថែមអំពីប្រធានបទជាក់លាក់ ដែលអាចត្រូវបានកំណត់ និងស្នើឡើងក្នុងកំឡុងពេលដំណើរការវាយតំលៃនេះ ផ្ទុយទៅវិញព័ត៌មានអំពីប្រធានបទផ្សេងទៀត អាចមិនពាក់ព័ន្ធ នៅក្នុងករណីខ្លះៗទៀត ។

៨. ដើម្បីបំពេញគោលបំណងរបស់ពិធីសារនេះ ការវាយតំលៃគ្រោះថ្នាក់ទាមទារនូវជំហានសមស្របដូចខាងក្រោមៈ

ក. អត្តសញ្ញាណកម្មនៃលក្ខណៈសេណូទីប (Genotypic) និងផេណូទីប (Phenotypic) ភ្ជាប់ជាមួយនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលអាចមានឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានទៅលើជីវៈចំរុះនៅក្នុងបរិស្ថានដែលទំនងជាទទួលផលប៉ះពាល់ ខ្លាំងដោយគិតគូរ ផងដែរទៅលើគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្ស ។

ខ. ការវាយតំលៃពីកំរិតនៃឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានទាំងនេះដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ ដោយគិតគូរពីកំរិត និងប្រភេទបញ្ចូលចោលទៅក្នុងបរិស្ថានទទួលផលប៉ះពាល់ខ្លាំង នៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ។

គ. ការវាយតំលៃពីវិបាក ដែលដែលបង្កើតនូវឥទ្ធិពលអាក្រក់

ឃ. ការប៉ាន់ស្មាននៃគ្រោះថ្នាក់ទាំងមូលបណ្តាលមកពីសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដោយមានមូលដ្ឋានលើការវាយតំលៃលើកំរិត និងវិបាកនៃឥទ្ធិពលអាក្រក់ចេញពីសារពាង្គកាយនោះ ។

ង. អនុសាសន៍ថាតើគ្រោះថ្នាក់នេះអាចទទួលយកបាន ឬអាចគ្រប់គងបានដែរឬទេ រួមទាំងអត្តសញ្ញាណកម្មនៃយុទ្ធសាស្ត្រចាំបាច់ ដើម្បីគ្រប់គ្រងនូវគ្រោះថ្នាក់ទាំងនេះ ។

ច. នៅពេលមានភាពមិនច្បាស់លាស់ទាក់ទិនទៅនឹងកំរិតនៃគ្រោះថ្នាក់ វាអាចត្រូវបានបកស្រាយដោយស្នើសុំពត៌មានបន្ថែមលើបញ្ហាពាក់ព័ន្ធ ឬដោយអនុវត្តនូវយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងគ្រោះថ្នាក់សមរម្យ ឬដោយតាមឃ្លាំមើលសារពាង្គ-កាយកែច្នៃរស់ នៅក្នុងបរិស្ថានដែលទំនងជាទទួលផលប៉ះពាល់ខ្លាំង ។

ចំណុចដែលត្រូវលើកយកមកពិចារណា :

៩. ផ្អែកទៅលើករណីនេះ ការវាយតំលៃពីគ្រោះថ្នាក់ត្រូវគិតគូរដល់សេចក្តីលំអិតនៃបច្ចេកទេស និងវិទ្យាសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធលើបុគ្គលិកលក្ខណៈនៃប្រធានបទខាងក្រោមៈ

ក. **<u>សារពាង្គកាយទទួលយក ឬ សារពាង្គកាយមេ :</u>** បុគ្គលិកលក្ខណៈជីវសាស្ត្រនៃសារពាង្គកាយទទួលយក ឬសារពាង្គកាយមេ រួមមានពត៌មានស្តីពីស្ថានភាពនៃការកំណត់ពូជអំបូរ ឈ្មោះធម្មតា ដើមកំណើត ប្រភពដើមកំណើត និង មជ្ឈមណ្ឌលសេនេទិចចំរុះ បើដឹង និង ការពិពណ៌នាពីដែនជំរកដែលសារពាង្គកាយនោះ អាចជំនះ ឬបង្កើតកូនចៅបាន ។

ខ. **<u>សារពាង្គកាយផ្តល់អោយមួយ ឬ ច្រើន :</u>** ស្ថានភាពនៃការកំណត់ពូជអំបូរ និងឈ្មោះធម្មតា ប្រភព និងបុគ្គលិកលក្ខណៈជីវសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធ នៃសារពាង្គកាយផ្តល់អោយ ។

គ. **<u>ភ្នាក់ងារចំលងរោគ (Vector) :</u>** បុគ្គលិកលក្ខណៈនៃភ្នាក់ងារចំលងរោគ រួមទាំងកិនភាគរបស់វាប្រភព ដើមកំណើត និងទំហំនៃដែនជំរក ប្រសិនបើកើតមាន ។

ឃ. **<u>ការបញ្ចូល ឬ /និងបុគ្គលិកលក្ខណៈនៃការផ្លាស់ប្តូរ :</u>** បុគ្គលិកលក្ខណៈសេនេទិចនៃអាស៊ីតនុយក្លេអ៊ិចដែលត្រូវបានបញ្ចូល ឬ/ និងតួនាទីដែលបានបញ្ជាក់ និងបុគ្គលិកលក្ខណៈនៃការផ្លាស់ប្តូរដែលត្រូវបានបង្ហាញ ។

ង. **<u>សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ :</u>** លក្ខណៈសំគាល់នៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ព្រមទាំងភាពខុសគ្នារវាងលក្ខណៈជីវសាស្ត្រនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ និងលក្ខណៈជីវសាស្ត្រនៃសារពាង្គកាយទទួលយក ឬសារពាង្គកាយមេ ។

ច. **<u>ការរុករក និងការធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ :</u>** វិធីសាស្ត្រនៃការរុករក និងការធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ និងភាពខុសគ្នារវាងបុគ្គលិកលក្ខណៈជីវសាស្ត្រនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ និង សារពាង្គកាយទទួលយកទាំងនោះ ឬ សារពាង្គកាយមេ ។

ឆ. **<u>ព័ត៌មានដែលទាក់ទងទៅនឹងការប្រើប្រាស់ដោយចេតនា :</u>** ព័ត៌មានដែលទាក់ទងទៅនឹងការប្រើប្រាស់ដោយចេតនានៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ រួមមានការប្រើប្រាស់ថ្មី ឬការប្រើប្រាស់ដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរ ប្រៀបធៀបទៅនឹងសារពាង្គកាយទទួលយក ឬ សារពាង្គកាយមេ ។

ជ. **<u>បរិស្ថានដែលទទួលយក:</u>** ព័ត៌មានស្តីពីបុគ្គលិកលក្ខណៈទីតាំងភូមិសាស្ត្រ អាកាសធាតុ និងអេកូឡូស៊ី រួមបញ្ចូលពត៌មានដែលទាក់ទងនៅលើជីវៈចំរុះ និងប្រភពដើមកំណើតនៃបរិស្ថានដែលទំនងជាទទួលផលប៉ះពាល់ខ្លាំង ។

CARTAGENA PROTOCOL ON BIOSAFETY TO THE CONVENTION ON BIOLOGICAL DIVERSITY

TEXT AND ANNEXES

CARTAGENA PROTOCOL ON BIOSAFETY TO THE CONVENTION ON BIOLOGICAL DIVERSITY

TEXT AND ANNEXES

Montreal, 2000

Montreal, 2000
Copyright © 2000, Secretariat of the Convention on Biological Diversity
ISBN: 92-807-1924-6

This publication may be reproduced for educational or non-profit purposes without special permission from the copyright holders, provided acknowledgement of the source is made. The Secretariat of the Convention would appreciate receiving a copy of any publications that uses this publication as a source.

For bibliographic and reference purpose this publication should be referred to as:

Secretariat of the Convention on Biological Diversity (2000). Cartagena Protocol on Biosafety to the Convention on Biological Diversity: text and annexes. Montreal: Secretariat of the Convention on Biological Diversity.

This booklet contains the text of the Cartagena Protocol on Biosafety to the Convention on Biological Diversity, which starts on page 2.

Published by the Secretariat of the Convention on Biological Diversity

For further information, please contact:

The Secretariat of the Convention on Biological Diversity
World Trade Centre
393 St. Jacques, Suite 300
Montreal, Quebec, H2Y 1N9
Canada
Phone : 1 (514) 288 2220
Fax: 1 (514) 288 6588
e-mail: secretariat@biodiv.org
Website: http://www.biodiv.org

Printed on recycled paper

Cartagena Protocol on Biosafety

Introduction

The Convention on Biological Diversity was finalized in Nairobi in May 1992 and opened for signature at the United Nations Conference on Environment and Development (UNCED) in Rio de Janeiro on 5 June1992. It entered into force on 29 December 1993. Today, the Convention is the main international instrument for addressing biodiversity issues. It provides a comprehensive and holistic approach to the conservation of biological diversity, the sustainable use of natural resources and the fair and equitable sharing of benefits deriving from the use of genetic resources.

Biosafety is one of the issues addressed by the Convention. This concept refers to the need to protect human health and the environment from the possible adverse effects of the products of modern biotechnology. At the same time, modern biotechnology is recognized as having a great potential for the promotion of human well-being, particularly in meeting critical needs for food, agriculture and health care. The Convention clearly recognizes these twin aspects of modern biotechnology. On the one hand, it provides for the access to and transfer of technologies, including biotechnology, that are relevant to the conservation and sustainable use of biological diversity (for example, in Article 16, paragragh 1, and Article 19, paragraphs 1 and 2). On the other hand, Articles 8(g) and 19, paragraph 3, seek to ensure the development of appropriate procedures to enhance the safety of biotechnology in the context of the Convention's overall goal of reducing all potential threats to biological diversity, taking also into account the risks to human health. Article 8(g) deals with measures that Parties should take at national level, while Article 19, paragraph 3, sets the stage for the development of an international legally binding instrument to address the issue of biosafety.

At its second meeting, held in November 1995, the Conference of the Parties to the Convention established an Open-ended Ad Hoc Working Group on Biosafety to develop a draft protocol on biosafety, focusing specifically on transboundary movement of any living modified organism resulting from modern biotechnology that may have adverse effect on the conservation and sustainable use of biological diversity. After several years of negotiations, the Protocol, known as the Cartagena Protocol on Biosafety to the Convention on Biological Diversity, was finalized and adopted in Montreal on 29 January 2000 at an extraordinary meeting of the Conference of the Parties.

The conclusion of the Biosafety Protocol has been hailed as a significant step forward in that it provides an international regulatory framework to reconcile the respective needs of trade and environmental protection with respect to a rapidly growing global industry, the biotechnology industry. The Protocol thus creates an enabling environment for the environmentally sound application of biotechnology, making it possible to derive maximum benefit from the potential that biotechnology has to offer, while minimizing the possible risks to the environment and to human health.

CARTAGENA PROTOCOL ON BIOSAFETY TO THE CONVENTION ON BIOLOGICAL DIVERSITY

The Parties to this Protocol,

Being Parties to the Convention on Biological Diversity, hereinafter referred to as “the Convention”,

Recalling Article 19, paragraphs 3 and 4, and Articles 8 (g) and 17 of the Convention,

Recalling also decision II/5 of 17 November 1995 of the Conference of the Parties to the Convention to develop a Protocol on biosafety, specifically focusing on transboundary movement of any living modified organism resulting from modern biotechnology that may have adverse effect on the conservation and sustainable use of biological diversity, setting out for consideration, in particular, appropriate procedures for advance informed agreement,

Reaffirming the precautionary approach contained in Principle 15 of the Rio Declaration on Environment and Development,

Aware of the rapid expansion of modern biotechnology and the growing public concern over its potential adverse effects on biological diversity, taking also into account risks to human health,

Recognizing that modern biotechnology has great potential for human well-being if developed and used with adequate safety measures for the environment and human health,

Recognizing also the crucial importance to humankind of centres of origin and centres of genetic diversity,

Taking into account the limited capabilities of many countries, particularly developing countries, to cope with the nature and scale of known and potential risks associated with living modified organisms,

Recognizing that trade and environment agreements should be mutually supportive with a view to achieving sustainable development,

Emphasizing that this Protocol shall not be interpreted as implying a change in the rights and obligations of a Party under any existing international agreements,

Understanding that the above recital is not intended to subordinate this Protocol to other international agreements,

Have agreed as follows:

Article 1
OBJECTIVE

In accordance with the precautionary approach contained in Principle 15 of the Rio Declaration on Environment and Development, the objective of this Protocol is to contribute to ensuring an adequate level of protection in the field of the safe transfer, handling and use of living modified organisms resulting from modern biotechnology that may have adverse effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health, and specifically focusing on transboundary movements.

Article 2
GENERAL PROVISIONS

1. Each Party shall take necessary and appropriate legal, administrative and other measures to implement its obligations under this Protocol.

2. The Parties shall ensure that the development, handling, transport, use, transfer and release of any living modified organisms are undertaken in a manner that prevents or reduces the risks to biological diversity, taking also into account risks to human health.

3. Nothing in this Protocol shall affect in any way the sovereignty of States over their territorial sea established in accordance with international law, and the sovereign rights and the jurisdiction which States have in their exclusive economic zones and their continental shelves in accordance with international law, and the exercise by ships and aircraft of all States of navigational rights and freedoms as provided for in international law and as reflected in relevant international instruments.

4. Nothing in this Protocol shall be interpreted as restricting the right of a Party to take action that is more protective of the conservation and sustainable use of biological diversity than that called for in this Protocol, provided that such action is consistent with the objective and the provisions of this Protocol and is in accordance with that Party’s other obligations under international law.

5. The Parties are encouraged to take into account, as appropriate, available expertise, instruments and work undertaken in international forums with competence in the area of risks to human health.

Article 3
USE OF TERMS

For the purposes of this Protocol:

(a) "Conference of the Parties" means the Conference of the Parties to the Convention;

(b) "Contained use" means any operation, undertaken within a facility, installation or other physical structure, which involves living modified organisms that are controlled by specific measures that effectively limit their contact with, and their impact on, the external environment;

(c) "Export" means intentional transboundary movement from one Party to another Party;

(d) "Exporter" means any legal or natural person, under the jurisdiction of the Party of export, who arranges for a living modified organism to be exported;

(e) "Import" means intentional transboundary movement into one Party from another Party;

(f) "Importer" means any legal or natural person, under the jurisdiction of the Party of import, who arranges for a living modified organism to be imported;

(g) "Living modified organism" means any living organism that possesses a novel combination of genetic material obtained through the use of modern biotechnology;

(h) "Living organism" means any biological entity capable of transferring or replicating genetic material, including sterile organisms, viruses and viroids;

(i) "Modern biotechnology" means the application of:

a. In vitro nucleic acid techniques, including recombinant deoxyribonucleic acid (DNA) and direct injection of nucleic acid into cells or organelles, or

b. Fusion of cells beyond the taxonomic family,

that overcome natural physiological reproductive or recombination barriers and that are not techniques used in traditional breeding and selection;

(j) "Regional economic integration organization" means an organization constituted by sovereign States of a given region, to which its member States have transferred competence in respect of matters governed by

this Protocol and which has been duly authorized, in accordance with its internal procedures, to sign, ratify, accept, approve or accede to it;

(k) "Transboundary movement" means the movement of a living modified organism from one Party to another Party, save that for the purposes of Articles 17 and 24 transboundary movement extends to movement between Parties and non-Parties.

Article 4
SCOPE

This Protocol shall apply to the transboundary movement, transit, handling and use of all living modified organisms that may have adverse effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health.

Article 5
PHARMACEUTICALS

Notwithstanding Article 4 and without prejudice to any right of a Party to subject all living modified organisms to risk assessment prior to the making of decisions on import, this Protocol shall not apply to the transboundary movement of living modified organisms which are pharmaceuticals for humans that are addressed by other relevant international agreements or organisations.

Article 6
TRANSIT AND CONTAINED USE

1. Notwithstanding Article 4 and without prejudice to any right of a Party of transit to regulate the transport of living modified organisms through its territory and make available to the Biosafety Clearing-House, any decision of that Party, subject to Article 2, paragraph 3, regarding the transit through its territory of a specific living modified organism, the provisions of this Protocol with respect to the advance informed agreement procedure shall not apply to living modified organisms in transit.

2. Notwithstanding Article 4 and without prejudice to any right of a Party to subject all living modified organisms to risk assessment prior to decisions on

import and to set standards for contained use within its jurisdiction, the provisions of this Protocol with respect to the advance informed agreement procedure shall not apply to the transboundary movement of living modified organisms destined for contained use undertaken in accordance with the standards of the Party of import.

Article 7
APPLICATION OF THE ADVANCE INFORMED AGREEMENT PROCEDURE

1. Subject to Articles 5 and 6, the advance informed agreement procedure in Articles 8 to 10 and 12 shall apply prior to the first intentional transboundary movement of living modified organisms for intentional introduction into the environment of the Party of import.

2. "Intentional introduction into the environment" in paragraph 1 above, does not refer to living modified organisms intended for direct use as food or feed, or for processing.

3. Article 11 shall apply prior to the first transboundary movement of living modified organisms intended for direct use as food or feed, or for processing.

4. The advance informed agreement procedure shall not apply to the intentional transboundary movement of living modified organisms identified in a decision of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol as being not likely to have adverse effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health.

Article 8
NOTIFICATION

1. The Party of export shall notify, or require the exporter to ensure notification to, in writing, the competent national authority of the Party of import prior to the intentional transboundary movement of a living modified organism that falls within the scope of Article 7, paragraph 1. The notification shall contain, at a minimum, the information specified in Annex I.

2. The Party of export shall ensure that there is a legal requirement for the accuracy of information provided by the exporter.

Cartagena Protocol on Biosafety

Article 9
ACKNOWLEDGEMENT OF RECEIPT OF NOTIFICATION

1. The Party of import shall acknowledge receipt of the notification, in writing, to the notifier within ninety days of its receipt.

2. The acknowledgement shall state:

(a) The date of receipt of the notification;

(b) Whether the notification, prima facie, contains the information referred to in Article 8;

(c) Whether to proceed according to the domestic regulatory framework of the Party of import or according to the procedure specified in Article 10.

3. The domestic regulatory framework referred to in paragraph 2 (c) above, shall be consistent with this Protocol.

4. A failure by the Party of import to acknowledge receipt of a notification shall not imply its consent to an intentional transboundary movement.

Article 10
DECISION PROCEDURE

1. Decisions taken by the Party of import shall be in accordance with Article 15.

2. The Party of import shall, within the period of time referred to in Article 9, inform the notifier, in writing, whether the intentional transboundary movement may proceed:

(a) Only after the Party of import has given its written consent; or

(b) After no less than ninety days without a subsequent written consent.

3. Within two hundred and seventy days of the date of receipt of notification, the Party of import shall communicate, in writing, to the notifier and to the Biosafety Clearing-House the decision referred to in paragraph 2 (a) above:

(a) Approving the import, with or without conditions, including how the decision will apply to subsequent imports of the same living modified organism;

(b) Prohibiting the import;

(c) Requesting additional relevant information in accordance with its domestic regulatory framework or Annex I; in calculating the time within

which the Party of import is to respond, the number of days it has to wait for additional relevant information shall not be taken into account; or

(d) Informing the notifier that the period specified in this paragraph is extended by a defined period of time.

4. Except in a case in which consent is unconditional, a decision under paragraph 3 above, shall set out the reasons on which it is based.

5. A failure by the Party of import to communicate its decision within two hundred and seventy days of the date of receipt of the notification shall not imply its consent to an intentional transboundary movement.

6. Lack of scientific certainty due to insufficient relevant scientific information and knowledge regarding the extent of the potential adverse effects of a living modified organism on the conservation and sustainable use of biological diversity in the Party of import, taking also into account risks to human health, shall not prevent that Party from taking a decision, as appropriate, with regard to the import of the living modified organism in question as referred to in paragraph 3 above, in order to avoid or minimize such potential adverse effects.

7. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties shall, at its first meeting, decide upon appropriate procedures and mechanisms to facilitate decision-making by Parties of import.

Article 11
PROCEDURE FOR LIVING MODIFIED ORGANISMS INTENDED FOR DIRECT USE AS FOOD OR FEED, OR FOR PROCESSING

1. A Party that makes a final decision regarding domestic use, including placing on the market, of a living modified organism that may be subject to transboundary movement for direct use as food or feed, or for processing shall, within fifteen days of making that decision, inform the Parties through the Biosafety Clearing-House. This information shall contain, at a minimum, the information specified in Annex II. The Party shall provide a copy of the information, in writing, to the national focal point of each Party that informs the Secretariat in advance that it does not have access to the Biosafety Clearing-House. This provision shall not apply to decisions regarding field trials.

2. The Party making a decision under paragraph 1 above, shall ensure that there is a legal requirement for the accuracy of information provided by the applicant.

3. Any Party may request additional information from the authority identified in paragraph (b) of Annex II.

4. A Party may take a decision on the import of living modified organisms intended for direct use as food or feed, or for processing, under its domestic regulatory framework that is consistent with the objective of this Protocol.

5. Each Party shall make available to the Biosafety Clearing-House copies of any national laws, regulations and guidelines applicable to the import of living modified organisms intended for direct use as food or feed, or for processing, if available.

6. A developing country Party or a Party with an economy in transition may, in the absence of the domestic regulatory framework referred to in paragraph 4 above, and in exercise of its domestic jurisdiction, declare through the Biosafety Clearing-House that its decision prior to the first import of a living modified organism intended for direct use as food or feed, or for processing, on which information has been provided under paragraph 1 above, will be taken according to the following:

(a) A risk assessment undertaken in accordance with Annex III; and

(b) A decision made within a predictable timeframe, not exceeding two hundred and seventy days.

7. Failure by a Party to communicate its decision according to paragraph 6 above, shall not imply its consent or refusal to the import of a living modified organism intended for direct use as food or feed, or for processing, unless otherwise specified by the Party.

8. Lack of scientific certainty due to insufficient relevant scientific information and knowledge regarding the extent of the potential adverse effects of a living modified organism on the conservation and sustainable use of biological diversity in the Party of import, taking also into account risks to human health, shall not prevent that Party from taking a decision, as appropriate, with regard to the import of that living modified organism intended for direct use as food or feed, or for processing, in order to avoid or minimize such potential adverse effects.

9. A Party may indicate its needs for financial and technical assistance and capacity-building with respect to living modified organisms intended for direct use as food or feed, or for processing. Parties shall cooperate to meet these needs in accordance with Articles 22 and 28.

Article
12
REVIEW OF DECISIONS

1. A Party of import may, at any time, in light of new scientific information on potential adverse effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account the risks to human health, review and change a decision regarding an intentional transboundary movement. In such case, the Party shall, within thirty days, inform any notifier that has previously notified movements of the living modified organism referred to in such decision, as well as the Biosafety Clearing-House, and shall set out the reasons for its decision.

2. A Party of export or a notifier may request the Party of import to review a decision it has made in respect of it under Article 10 where the Party of export or the notifier considers that:

(a) A change in circumstances has occurred that may influence the outcome of the risk assessment upon which the decision was based; or

(b) Additional relevant scientific or technical information has become available.

3. The Party of import shall respond in writing to such a request within ninety days and set out the reasons for its decision.

4. The Party of import may, at its discretion, require a risk assessment for subsequent imports.

Article
13
SIMPLIFIED PROCEDURE

1. A Party of import may, provided that adequate measures are applied to ensure the safe intentional transboundary movement of living modified organisms in accordance with the objective of this Protocol, specify in advance to the Biosafety Clearing-House:

(a) Cases in which intentional transboundary movement to it may take place at the same time as the movement is notified to the Party of import; and

(b) Imports of living modified organisms to it to be exempted from the advance informed agreement procedure.

Notifications under subparagraph (a) above, may apply to subsequent similar movements to the same Party.

2. The information relating to an intentional transboundary movement that is to be provided in the notifications referred to in paragraph 1 (a) above, shall be the information specified in Annex I.

Article
14
BILATERAL, REGIONAL AND MULTILATERAL AGREEMENTS AND ARRANGEMENTS

1. Parties may enter into bilateral, regional and multilateral agreements and arrangements regarding intentional transboundary movements of living modified organisms, consistent with the objective of this Protocol and provided that such agreements and arrangements do not result in a lower level of protection than that provided for by the Protocol.

2. The Parties shall inform each other, through the Biosafety Clearing-House, of any such bilateral, regional and multilateral agreements and arrangements that they have entered into before or after the date of entry into force of this Protocol.

3. The provisions of this Protocol shall not affect intentional transboundary movements that take place pursuant to such agreements and arrangements as between the parties to those agreements or arrangements.

4. Any Party may determine that its domestic regulations shall apply with respect to specific imports to it and shall notify the Biosafety Clearing-House of its decision.

Article
15
RISK ASSESSMENT

1. Risk assessments undertaken pursuant to this Protocol shall be carried out in a scientifically sound manner, in accordance with Annex III and taking into account recognized risk assessment techniques. Such risk assessments shall be based, at a minimum, on information provided in accordance with Article 8 and other available scientific evidence in order to identify and evaluate the possible adverse effects of living modified organisms on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health.

2. The Party of import shall ensure that risk assessments are carried out for decisions taken under Article 10. It may require the exporter to carry out the risk assessment.

3. The cost of risk assessment shall be borne by the notifier if the Party of import so requires.

Article 16
RISK MANAGEMENT

1. The Parties shall, taking into account Article 8 (g) of the Convention, establish and maintain appropriate mechanisms, measures and strategies to regulate, manage and control risks identified in the risk assessment provisions of this Protocol associated with the use, handling and transboundary movement of living modified organisms.

2. Measures based on risk assessment shall be imposed to the extent necessary to prevent adverse effects of the living modified organism on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health, within the territory of the Party of import.

3. Each Party shall take appropriate measures to prevent unintentional transboundary movements of living modified organisms, including such measures as requiring a risk assessment to be carried out prior to the first release of a living modified organism.

4. Without prejudice to paragraph 2 above, each Party shall endeavour to ensure that any living modified organism, whether imported or locally developed, has undergone an appropriate period of observation that is commensurate with its life-cycle or generation time before it is put to its intended use.

5. Parties shall cooperate with a view to:

(a) Identifying living modified organisms or specific traits of living modified organisms that may have adverse effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health; and

(b) Taking appropriate measures regarding the treatment of such living modified organisms or specific traits.

Cartagena Protocol on Biosafety

Article 17
UNINTENTIONAL TRANSBOUNDARY MOVEMENTS AND EMERGENCY MEASURES

1. Each Party shall take appropriate measures to notify affected or potentially affected States, the Biosafety Clearing-House and, where appropriate, relevant international organizations, when it knows of an occurrence under its jurisdiction resulting in a release that leads, or may lead, to an unintentional transboundary movement of a living modified organism that is likely to have significant adverse effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health in such States. The notification shall be provided as soon as the Party knows of the above situation.

2. Each Party shall, no later than the date of entry into force of this Protocol for it, make available to the Biosafety Clearing-House the relevant details setting out its point of contact for the purposes of receiving notifications under this Article.

3. Any notification arising from paragraph 1 above, should include:

(a) Available relevant information on the estimated quantities and relevant characteristics and/or traits of the living modified organism;

(b) Information on the circumstances and estimated date of the release, and on the use of the living modified organism in the originating Party;

(c) Any available information about the possible adverse effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health, as well as available information about possible risk management measures;

(d) Any other relevant information; and

(e) A point of contact for further information.

4. In order to minimize any significant adverse effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health, each Party, under whose jurisdiction the release of the living modified organism referred to in paragraph 1 above, occurs, shall immediately consult the affected or potentially affected States to enable them to determine appropriate responses and initiate necessary action, including emergency measures.

Article 18 HANDLING, TRANSPORT, PACKAGING AND IDENTIFICATION

1. In order to avoid adverse effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health, each Party shall take necessary measures to require that living modified organisms that are subject to intentional transboundary movement within the scope of this Protocol are handled, packaged and transported under conditions of safety, taking into consideration relevant international rules and standards.

2. Each Party shall take measures to require that documentation accompanying:

(a) Living modified organisms that are intended for direct use as food or feed, or for processing, clearly identifies that they “may contain” living modified organisms and are not intended for intentional introduction into the environment, as well as a contact point for further information. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall take a decision on the detailed requirements for this purpose, including specification of their identity and any unique identification, no later than two years after the date of entry into force of this Protocol;

(b) Living modified organisms that are destined for contained use clearly identifies them as living modified organisms; and specifies any requirements for the safe handling, storage, transport and use, the contact point for further information, including the name and address of the individual and institution to whom the living modified organisms are consigned; and

(c) Living modified organisms that are intended for intentional introduction into the environment of the Party of import and any other living modified organisms within the scope of the Protocol, clearly identifies them as living modified organisms; specifies the identity and relevant traits and/or characteristics, any requirements for the safe handling, storage, transport and use, the contact point for further information and, as appropriate, the name and address of the importer and exporter; and contains a declaration that the movement is in conformity with the requirements of this Protocol applicable to the exporter.

3. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall consider the need for and modalities of developing standards with regard to identification, handling, packaging and transport practices, in consultation with other relevant international bodies.

Article 19 COMPETENT NATIONAL AUTHORITIES AND NATIONAL FOCAL POINTS

1. Each Party shall designate one national focal point to be responsible on its behalf for liaison with the Secretariat. Each Party shall also designate one or more competent national authorities, which shall be responsible for performing the administrative functions required by this Protocol and which shall be authorized to act on its behalf with respect to those functions. A Party may designate a single entity to fulfil the functions of both focal point and competent national authority.

2. Each Party shall, no later than the date of entry into force of this Protocol for it, notify the Secretariat of the names and addresses of its focal point and its competent national authority or authorities. Where a Party designates more than one competent national authority, it shall convey to the Secretariat, with its notification thereof, relevant information on the respective responsibilities of those authorities. Where applicable, such information shall, at a minimum, specify which competent authority is responsible for which type of living modified organism. Each Party shall forthwith notify the Secretariat of any changes in the designation of its national focal point or in the name and address or responsibilities of its competent national authority or authorities.

3. The Secretariat shall forthwith inform the Parties of the notifications it receives under paragraph 2 above, and shall also make such information available through the Biosafety Clearing-House.

Article 20 INFORMATION SHARING AND THE BIOSAFETY CLEARING-HOUSE

1. A Biosafety Clearing-House is hereby established as part of the clearing-house mechanism under Article 18, paragraph 3, of the Convention, in order to:

(a) Facilitate the exchange of scientific, technical, environmental and legal information on, and experience with, living modified organisms; and

(b) Assist Parties to implement the Protocol, taking into account the special needs of developing country Parties, in particular the least developed and small island developing States among them, and countries with economies in transition as well as countries that are centres of origin and centres of genetic diversity.

2. The Biosafety Clearing-House shall serve as a means through which information is made available for the purposes of paragraph 1 above. It shall provide access to information made available by the Parties relevant to the implementation of the Protocol. It shall also provide access, where possible, to other international biosafety information exchange mechanisms.

3. Without prejudice to the protection of confidential information, each Party shall make available to the Biosafety Clearing-House any information required to be made available to the Biosafety Clearing-House under this Protocol, and:

(a) Any existing laws, regulations and guidelines for implementation of the Protocol, as well as information required by the Parties for the advance informed agreement procedure;

(b) Any bilateral, regional and multilateral agreements and arrangements;

(c) Summaries of its risk assessments or environmental reviews of living modified organisms generated by its regulatory process, and carried out in accordance with Article 15, including, where appropriate, relevant information regarding products thereof, namely, processed materials that are of living modified organism origin, containing detectable novel combinations of replicable genetic material obtained through the use of modern biotechnology;

(d) Its final decisions regarding the importation or release of living modified organisms; and

(e) Reports submitted by it pursuant to Article 33, including those on implementation of the advance informed agreement procedure.

4. The modalities of the operation of the Biosafety Clearing-House, including reports on its activities, shall be considered and decided upon by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol at its first meeting, and kept under review thereafter.

Article 21
CONFIDENTIAL INFORMATION

1. The Party of import shall permit the notifier to identify information submitted under the procedures of this Protocol or required by the Party of import as part of the advance informed agreement procedure of the Protocol that is to be treated as confidential. Justification shall be given in such cases upon request.

2. The Party of import shall consult the notifier if it decides that information identified by the notifier as confidential does not qualify for such treatment and shall, prior to any disclosure, inform the notifier of its decision, providing

reasons on request, as well as an opportunity for consultation and for an internal review of the decision prior to disclosure.

3. Each Party shall protect confidential information received under this Protocol, including any confidential information received in the context of the advance informed agreement procedure of the Protocol. Each Party shall ensure that it has procedures to protect such information and shall protect the confidentiality of such information in a manner no less favourable than its treatment of confidential information in connection with domestically produced living modified organisms.

4. The Party of import shall not use such information for a commercial purpose, except with the written consent of the notifier.

5. If a notifier withdraws or has withdrawn a notification, the Party of import shall respect the confidentiality of commercial and industrial information, including research and development information as well as information on which the Party and the notifier disagree as to its confidentiality.

6. Without prejudice to paragraph 5 above, the following information shall not be considered confidential:

(a) The name and address of the notifier;

(b) A general description of the living modified organism or organisms;

(c) A summary of the risk assessment of the effects on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health; and

(d) Any methods and plans for emergency response.

Article 22
CAPACITY-BUILDING

1. The Parties shall cooperate in the development and/or strengthening of human resources and institutional capacities in biosafety, including biotechnology to the extent that it is required for biosafety, for the purpose of the effective implementation of this Protocol, in developing country Parties, in particular the least developed and small island developing States among them, and in Parties with economies in transition, including through existing global, regional, subregional and national institutions and organizations and, as appropriate, through facilitating private sector involvement.

2. For the purposes of implementing paragraph 1 above, in relation to cooperation, the needs of developing country Parties, in particular the least developed and small island developing States among them, for financial

resources and access to and transfer of technology and know-how in accordance with the relevant provisions of the Convention, shall be taken fully into account for capacity-building in biosafety. Cooperation in capacity-building shall, subject to the different situation, capabilities and requirements of each Party, include scientific and technical training in the proper and safe management of biotechnology, and in the use of risk assessment and risk management for biosafety, and the enhancement of technological and institutional capacities in biosafety. The needs of Parties with economies in transition shall also be taken fully into account for such capacity-building in biosafety.

Article 23
PUBLIC AWARENESS AND PARTICIPATION

1. The Parties shall:

(a) Promote and facilitate public awareness, education and participation concerning the safe transfer, handling and use of living modified organisms in relation to the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health. In doing so, the Parties shall cooperate, as appropriate, with other States and international bodies;

(b) Endeavour to ensure that public awareness and education encompass access to information on living modified organisms identified in accordance with this Protocol that may be imported.

2. The Parties shall, in accordance with their respective laws and regulations, consult the public in the decision-making process regarding living modified organisms and shall make the results of such decisions available to the public, while respecting confidential information in accordance with Article 21.

3. Each Party shall endeavour to inform its public about the means of public access to the Biosafety Clearing-House.

Article 24
NON-PARTIES

1. Transboundary movements of living modified organisms between Parties and non-Parties shall be consistent with the objective of this Protocol. The Parties may enter into bilateral, regional and multilateral agreements and arrangements with non-Parties regarding such transboundary movements.

2. The Parties shall encourage non-Parties to adhere to this Protocol and to contribute appropriate information to the Biosafety Clearing-House on living modified organisms released in, or moved into or out of, areas within their national jurisdictions.

Article 25
ILLEGAL TRANSBOUNDARY MOVEMENTS

1. Each Party shall adopt appropriate domestic measures aimed at preventing and, if appropriate, penalizing transboundary movements of living modified organisms carried out in contravention of its domestic measures to implement this Protocol. Such movements shall be deemed illegal transboundary movements.

2. In the case of an illegal transboundary movement, the affected Party may request the Party of origin to dispose, at its own expense, of the living modified organism in question by repatriation or destruction, as appropriate.

3. Each Party shall make available to the Biosafety Clearing-House information concerning cases of illegal transboundary movements pertaining to it.

Article 26
SOCIO-ECONOMIC CONSIDERATIONS

1. The Parties, in reaching a decision on import under this Protocol or under its domestic measures implementing the Protocol, may take into account, consistent with their international obligations, socio-economic considerations arising from the impact of living modified organisms on the conservation and sustainable use of biological diversity, especially with regard to the value of biological diversity to indigenous and local communities.

2. The Parties are encouraged to cooperate on research and information exchange on any socio-economic impacts of living modified organisms, especially on indigenous and local communities.

Article 27
LIABILITY AND REDRESS

The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first meeting, adopt a process with respect to the appropriate elaboration of international rules and procedures in the field of liability and redress for damage resulting from transboundary movements of living modified organisms, analysing and taking due account of the ongoing processes in international law on these matters, and shall endeavour to complete this process within four years.

Article 28
FINANCIAL MECHANISM AND RESOURCES

1. In considering financial resources for the implementation of this Protocol, the Parties shall take into account the provisions of Article 20 of the Convention.

2. The financial mechanism established in Article 21 of the Convention shall, through the institutional structure entrusted with its operation, be the financial mechanism for this Protocol.

3. Regarding the capacity-building referred to in Article 22 of this Protocol, the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, in providing guidance with respect to the financial mechanism referred to in paragraph 2 above, for consideration by the Conference of the Parties, shall take into account the need for financial resources by developing country Parties, in particular the least developed and the small island developing States among them.

4. In the context of paragraph 1 above, the Parties shall also take into account the needs of the developing country Parties, in particular the least developed and the small island developing States among them, and of the Parties with economies in transition, in their efforts to identify and implement their capacity-building requirements for the purposes of the implementation of this Protocol.

5. The guidance to the financial mechanism of the Convention in relevant decisions of the Conference of the Parties, including those agreed before the adoption of this Protocol, shall apply, *mutatis mutandis*, to the provisions of this Article.

6. The developed country Parties may also provide, and the developing country Parties and the Parties with economies in transition avail themselves of,

financial and technological resources for the implementation of the provisions of this Protocol through bilateral, regional and multilateral channels.

Article 29
CONFERENCE OF THE PARTIES SERVING AS THE MEETING OF THE PARTIES TO THIS PROTOCOL

1. The Conference of the Parties shall serve as the meeting of the Parties to this Protocol.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the proceedings of any meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by those that are Parties to it.

3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, any member of the bureau of the Conference of the Parties representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from among the Parties to this Protocol.

4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall keep under regular review the implementation of this Protocol and shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Protocol and shall:

(a) Make recommendations on any matters necessary for the implementation of this Protocol;

(b) Establish such subsidiary bodies as are deemed necessary for the implementation of this Protocol;

(c) Seek and utilize, where appropriate, the services and cooperation of, and information provided by, competent international organizations and intergovernmental and non-governmental bodies;

(d) Establish the form and the intervals for transmitting the information to be submitted in accordance with Article 33 of this Protocol and consider such information as well as reports submitted by any subsidiary body;

(e) Consider and adopt, as required, amendments to this Protocol and its annexes, as well as any additional annexes to this Protocol, that are deemed necessary for the implementation of this Protocol; and

(f) Exercise such other functions as may be required for the implementation of this Protocol.

5. The rules of procedure of the Conference of the Parties and financial rules of the Convention shall be applied, *mutatis mutandis*, under this Protocol, except as may be otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.

6. The first meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be convened by the Secretariat in conjunction with the first meeting of the Conference of the Parties that is scheduled after the date of the entry into force of this Protocol. Subsequent ordinary meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held in conjunction with ordinary meetings of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.

7. Extraordinary meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to the Parties by the Secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

8. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State member thereof or observers thereto not party to the Convention, may be represented as observers at meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. Any body or agency, whether national or international, governmental or non-governmental, that is qualified in matters covered by this Protocol and that has informed the Secretariat of its wish to be represented at a meeting of the Conference of the Parties serving as a meeting of the Parties to this Protocol as an observer, may be so admitted, unless at least one third of the Parties present object. Except as otherwise provided in this Article, the admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure, as referred to in paragraph 5 above.

Cartagena Protocol on Biosafety

Article 30
SUBSIDIARY BODIES

1. Any subsidiary body established by or under the Convention may, upon a decision by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, serve the Protocol, in which case the meeting of the Parties shall specify which functions that body shall exercise.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the proceedings of any meeting of any such subsidiary bodies. When a subsidiary body of the Convention serves as a subsidiary body to this Protocol, decisions under the Protocol shall be taken only by the Parties to the Protocol.

3. When a subsidiary body of the Convention exercises its functions with regard to matters concerning this Protocol, any member of the bureau of that subsidiary body representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to the Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from among the Parties to the Protocol.

Article 31
SECRETARIAT

1. The Secretariat established by Article 24 of the Convention shall serve as the secretariat to this Protocol.

2. Article 24, paragraph 1, of the Convention on the functions of the Secretariat shall apply, *mutatis mutandis*, to this Protocol.

3. To the extent that they are distinct, the costs of the secretariat services for this Protocol shall be met by the Parties hereto. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first meeting, decide on the necessary budgetary arrangements to this end.

Article 32
RELATIONSHIP WITH THE CONVENTION

Except as otherwise provided in this Protocol, the provisions of the Convention relating to its protocols shall apply to this Protocol.

Article 33
MONITORING AND REPORTING

Each Party shall monitor the implementation of its obligations under this Protocol, and shall, at intervals to be determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, report to the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol on measures that it has taken to implement the Protocol.

Article 34
COMPLIANCE

The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first meeting, consider and approve cooperative procedures and institutional mechanisms to promote compliance with the provisions of this Protocol and to address cases of non-compliance. These procedures and mechanisms shall include provisions to offer advice or assistance, where appropriate. They shall be separate from, and without prejudice to, the dispute settlement procedures and mechanisms established by Article 27 of the Convention.

Article 35
ASSESSMENT AND REVIEW

The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall undertake, five years after the entry into force of this Protocol and at least every five years thereafter, an evaluation of the effectiveness of the Protocol, including an assessment of its procedures and annexes.

Article 36
SIGNATURE

This Protocol shall be open for signature at the United Nations Office at Nairobi by States and regional economic integration organizations from 15 to 26 May 2000, and at United Nations Headquarters in New York from 5 June 2000 to 4 June 2001.

Article 37
ENTRY INTO FORCE

1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession by States or regional economic integration organizations that are Parties to the Convention.

2. This Protocol shall enter into force for a State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Protocol or accedes thereto after its entry into force pursuant to paragraph 1 above, on the ninetieth day after the date on which that State or regional economic integration organization deposits its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, or on the date on which the Convention enters into force for that State or regional economic integration organization, whichever shall be the later.

3. For the purposes of paragraphs 1 and 2 above, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

Article 38
RESERVATIONS

No reservations may be made to this Protocol.

Article 39
WITHDRAWAL

1. At any time after two years from the date on which this Protocol has entered into force for a Party, that Party may withdraw from the Protocol by giving written notification to the Depositary.

2. Any such withdrawal shall take place upon expiry of one year after the date of its receipt by the Depositary, or on such later date as may be specified in the notification of the withdrawal.

Article 40 AUTHENTIC TEXTS

The original of this Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Protocol.

DONE at Montreal on this twenty-ninth day of January, two thousand.

Annex I

INFORMATION REQUIRED IN NOTIFICATIONS UNDER ARTICLES 8, 10 AND 13

(a) Name, address and contact details of the exporter.

(b) Name, address and contact details of the importer.

(c) Name and identity of the living modified organism, as well as the domestic classification, if any, of the biosafety level of the living modified organism in the State of export.

(d) Intended date or dates of the transboundary movement, if known.

(e) Taxonomic status, common name, point of collection or acquisition, and characteristics of recipient organism or parental organisms related to biosafety.

(f) Centres of origin and centres of genetic diversity, if known, of the recipient organism and/or the parental organisms and a description of the habitats where the organisms may persist or proliferate.

(g) Taxonomic status, common name, point of collection or acquisition, and characteristics of the donor organism or organisms related to biosafety.

(h) Description of the nucleic acid or the modification introduced, the technique used, and the resulting characteristics of the living modified organism.

(i) Intended use of the living modified organism or products thereof, namely, processed materials that are of living modified organism origin, containing detectable novel combinations of replicable genetic material

obtained through the use of modern biotechnology.

(j) Quantity or volume of the living modified organism to be transferred.

(k) A previous and existing risk assessment report consistent with Annex III.

(l) Suggested methods for the safe handling, storage, transport and use, including packaging, labelling, documentation, disposal and contingency procedures, where appropriate.

(m) Regulatory status of the living modified organism within the State of export (for example, whether it is prohibited in the State of export, whether there are other restrictions, or whether it has been approved for general release) and, if the living modified organism is banned in the State of export, the reason or reasons for the ban.

(n) Result and purpose of any notification by the exporter to other States regarding the living modified organism to be transferred.

(o) A declaration that the above-mentioned information is factually correct.

Annex II

INFORMATION REQUIRED CONCERNING LIVING MODIFIED ORGANISMS INTENDED FOR DIRECT USE AS FOOD OR FEED, OR FOR PROCESSING UNDER ARTICLE 11

(a) The name and contact details of the applicant for a decision for domestic use.

(b) The name and contact details of the authority responsible for the decision.

(c) Name and identity of the living modified organism.

(d) Description of the gene modification, the technique used, and the resulting characteristics of the living modified organism.

(e) Any unique identification of the living modified organism.

(f) Taxonomic status, common name, point of collection or acquisition, and characteristics of recipient organism or parental organisms related to biosafety.

(g) Centres of origin and centres of genetic diversity, if known, of the recipient organism and/or the parental organisms and a description of the habitats where the organisms may persist or proliferate.

(h) Taxonomic status, common name, point of collection or acquisition, and characteristics of the donor organism or organisms related to biosafety.

(i) Approved uses of the living modified organism.

(j) A risk assessment report consistent with Annex III.

(k) Suggested methods for the safe handling, storage, transport and use, including packaging, labelling, documentation, disposal and contingency procedures, where appropriate.

Annex III

RISK ASSESSMENT

Objective

1. The objective of risk assessment, under this Protocol, is to identify and evaluate the potential adverse effects of living modified organisms on the conservation and sustainable use of biological diversity in the likely potential receiving environment, taking also into account risks to human health.

Use of risk assessment

2. Risk assessment is, *inter alia*, used by competent authorities to make informed decisions regarding living modified organisms.

General principles

3. Risk assessment should be carried out in a scientifically sound and transparent manner, and can take into account expert advice of, and guidelines developed by, relevant international organizations.

4. Lack of scientific knowledge or scientific consensus should not necessarily be interpreted as indicating a particular level of risk, an absence of risk, or an acceptable risk.

5. Risks associated with living modified organisms or products thereof, namely, processed materials that are of living modified organism origin, containing detectable novel combinations of replicable genetic material obtained through the use of modern biotechnology, should be considered in the context of the risks posed by the non-modified recipients or parental organisms in the likely potential receiving environment.

6. Risk assessment should be carried out on a case-by-case basis. The required information may vary in nature and level of detail from case to case, depending on the living modified organism concerned, its intended use and the likely potential receiving environment.

Methodology

7. The process of risk assessment may on the one hand give rise to a need for further information about specific subjects, which may be identified and requested during the assessment process, while on the other hand information on other subjects may not be relevant in some instances.

8. To fulfil its objective, risk assessment entails, as appropriate, the following steps:

(a) An identification of any novel genotypic and phenotypic characteristics associated with the living modified organism that may have adverse effects on biological diversity in the likely potential receiving environment, taking also into account risks to human health;

(b) An evaluation of the likelihood of these adverse effects being realized, taking into account the level and kind of exposure of the likely potential receiving environment to the living modified organism;

(c) An evaluation of the consequences should these adverse effects be realized;

(d) An estimation of the overall risk posed by the living modified organism based on the evaluation of the likelihood and consequences of the identified adverse effects being realized;

(e) A recommendation as to whether or not the risks are acceptable or manageable, including, where necessary, identification of strategies to manage these risks; and

(f) Where there is uncertainty regarding the level of risk, it may be addressed by requesting further information on the specific issues of concern or by implementing appropriate risk management strategies and/or monitoring the living modified organism in the receiving environment.

Points to consider

9. Depending on the case, risk assessment takes into account the relevant technical and scientific details regarding the characteristics of the following subjects:

(a) *Recipient organism or parental organisms.* The biological characteristics of the recipient organism or parental organisms, including information on taxonomic status, common name, origin, centres of origin and centres of genetic diversity, if known, and a description of the habitat where the organisms may persist or proliferate;

(b) *Donor organism or organisms.* Taxonomic status and common name, source, and the relevant biological characteristics of the donor organisms;

(c) *Vector*. Characteristics of the vector, including its identity, if any, and its source or origin, and its host range;

(d) *Insert or inserts and/or characteristics of modification.* Genetic characteristics of the inserted nucleic acid and the function it specifies, and/or characteristics of the modification introduced;

(e) *Living modified organism.* Identity of the living modified organism, and the differences between the biological characteristics of the living modified organism and those of the recipient organism or parental organisms;

(f) *Detection and identification of the living modified organism.* Suggested detection and identification methods and their specificity, sensitivity and reliability;

(g) *Information relating to the intended use.* Information relating to the intended use of the living modified organism, including new or changed use compared to the recipient organism or parental organisms; and

(h) *Receiving environment.* Information on the location, geographical, climatic and ecological characteristics, including relevant information on biological diversity and centres of origin of the likely potential receiving environment.

Printed on recycled paper
at ICAO, Canada
October 2000